Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

ПIаьраска 5 ДЕКАБРЬ № 96 (2305) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Социализман Конституци

Тахан 22 шу дьннад Советски мехка керттера законаш — Советски Конституци Советий бархIлагIча съездо 1936-ча шера тIаийца. Из Советски Конституцен ди доккха цIей да советски мехка бахача берригача къахьегамхой а дерригача къамий а.

ХIинзарча хана, масса йолча пачхьалкхен ши-шиий керттера законаш—конституцеш хул. Цхьабакъ-да, социалистически пачхьалкхенийн капиталистически пачхьалкхенийн законаштеи, бокъонаштеи, конституцештеи юкъе йоккха юкъ йоал.

Капиталистически мехкашкара дерриге а законаш хьал долча бIаьхийча наьха хьашташ масса а оагIорахьа лорадеш, болхлойн кхыча къахьегамхойн къахьегам баарна царна гIодеш да. Капиталистически мехкашкарча законаша Iаьдал харжа хила а бокъю лу, рузкъа долча наха, дукха дийшача наха, маIача наха, кIай цIока долча наха, цу мехка керте латтача къамах болча наха, хIаьта из бокъо лац болхлошта, кхыча къахьегамхошта, кIай цIока доацача наха, кхалнаха, дукха дийша боацача наха, тIехьа дисача зIамигича къамах болча наха. Цу тайпара деча хоржамаша дерригa а Iаьдал низболча къамий бIаьхийча наьха кара дохийт, шедола закон царна эшар, товр кхоачашдеш да.

Вай эггара хьалха дунен тIа социализм оттаьйча Советий мехка Конституци — болхлой, кхыча къахьегамхой хьашташ, царна эшар, дезар чакхдоахаш йола, бакъдолчун, ниiсхоний конституци я.

Коммунистически партега а цун баьччага Ленинга а хьалхле а йолаш, Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцено капиталисташкара, помещикашкара, кхыча эксплуататорашкара фабрикаш, заводаш, лаьтташ, машина-наькъаш, банкаш, иштта кхыдараш хьа а даьха, болхлой пачхьалкхенга дIаделар, берригача къахьегамхой юкъара хургдолаш. Цунца дIададьккхар цхьан сага къахьегам шоллагIчо булга. Уж Октябрьски революцено яьха йоккхий коталонаш дIачIоагIъеш а, сиххa лакхъеш а, вай мохк социализмангара коммунизманга гIолла вIаштIехьа доаккхаш а да Советски Конституцена чудолхаш дола вай Социалистически пачхьалкхен керттера законаш.

ЦIаккха а цхьанна а капиталистически мехка, хинна а дац е хила йиш а яц, Советски Конституцен дараш санна берригача къахьегамхошта, дерригача къамашта цхьатарра ниiсхонца мукъале луш дола демократически законаш. Цудухьа Советски Конституци дунен тIа эггара демократически йола конституци я.

Вай мехка бахача берригача а къахьегамхой, маIабараштa ниисса кхалбарий а, дукха дийшарий а кIезига дийшарий а, кIай цIока дарий а Iаьржа цIока дарий а, моллагIа кIамах уж бале а, массане а цхьатарра ниiса я Iаьдал харжара бокъонаш а кхы мел йола бокъонаш а.

Советски Конституцес берригача а Советски гражданашта цхьатарра бокъо лу къахьегара, салаIара, мах боацаш дешара, унахошта дарбадара, къабеннача наха пенсеш телара, иштта кхы мел долча гIулакхашта а.

Ленина къамий политико а Коммунистически партен программо а маяххар Советски Конституценах вай мехка мел дахача къамий, доккхачарна ниiсса зIамигадарий а, цхьатарра ниiсса бокъо я шоай автономни республика, дешар, йоазув, форма къамани чулоацам социалистически а болаш культура, искусство иштта кхыдараш а хила. Уж бокъонаш йолаш а, е хила йиш йолаш а яц капиталистически мехкашкеи цар колонешкеи дахача кхыча къамий.

Сеца латтац Советски Конституци. Мехка боахам а культура а деГIадарга, тоадаларга хьажжа наха дукхагIа бокъонаш, оаттонаш луш тоалу цун законаш а.

ТIехьарча шерашка Союзни республикай бокъонаш шеръяьй, моттигашкарча Советий активность, критика, самокритика айяьй, моттигашка бахача наьха дукхагIа бокъонаш хургйолаш боахама планаш увттаелга тоадаьд, салоIача деношта а цIейнашта а хьалхарча деношка балха ди шин сахьата лоацдаьд, кагирхоша ялх сахьата мара болх бергбоацаш оттадаьд, берах болча кхалнаха отпускаш тIатехай, пенсеши алапии кIезига доагIача болхлошта пенсеш а алапеш а лакхдаьд. Колхозникий, гIулакхерча наьха, болхлой боахамаша пачхьалкхенна юртбоахама продукташ телилга дIададьккхад. ХIанз кийчдеш латт 7 сахьата мара къахьегамхоша болх бергбоацилга.

Промышленноста а юртбоахама а доккхий толамаш дахарна чIоагIа новкъостал дир Совнархозаш а яьхка, промышленностаи гIишлонаштеи деш дола доал эргадаккхаро а, дукхагIа йолча моттигашкара МТС-аш дIа а яьха, цар техника колхозашка дIа а ехка, колхозашка цхьа да хургволаш болх вIаштIехьа баккхаро а.

Капиталистически мехкий законел, вай Советски законаш дуккха а толашагIа хилара белгало я вай мехка боахам а культура а царчул дуккха сихагIа дегIадоагIаш а тоалуш а хилар. 41 шу хьалхагIа дуккхача капиталистически пачхьалкхенел тIехьабиса хинна вай мехка боахам а культура а, хIанз масса долча хIаманна, масса а йолча пачхьалкхенал хьалха баьннаб, цхьан США-гара дIаиккхача. ХIаьта Iилман коталонашта, техникан говзала, нахага дешийтара, иштта кхыдолча гIулакхашта а США-ла а хьалхабаьннаб вай мохк.

ХIанз ССКП XXI съезде ювца оттаьь ворхI шерара план кхоачашйича вай мехка боахам 80 процент лакхлургба, из ба Советски Iаьдал эттача укх 41 шера тIакхиттар миссел. Цунга хьежжа лакхлургда дешар, культура, лорaша дарбаш дела, иштта кхы мел дола гIулакх а. Болхлошта, гIулакхерча наха, колхозникашта чудоагIаш дола рузкъа, юкъера лаьрхIача, 40 процент лакхлургда. Балха кIира 35—30 сахьатага кхоачаш лоацлургда, алапеш тIакхетташехь а. Алапеш а пенсеш а сихагIа лакхлургда хIанз уж кIезигагIа доагIачарна. Цу хана дерриганешта ца доале а, дуккхача гIулакхашта США-л хьалха доврга вай.

ВорхI шерарча планах Нохч-ГIалгIай республикан промышленносто хьаеш йола продукци 2,2-зза лакхлурья, халкъа боахам тоабарга дIадодаш дола ахча, тIеххьарча ворхI шера дахачул, 2-зза совгIа хургда. Мехкдьатта доаккхилга 1-7-зза, газ йоккхилга 2,7-зза лакхлургда ворхI шерарча планах. Къаьстта чIоагIа тоалургья химически промышленность.

Сийдолча Ленина къамий политико а ССКП программо а яххача тайпара вай Коммунистически партес ниiсса болх а баь, Нохч-ГIалгIай республика юха а оттаяь, шоай дай мехка цIабаьхкача нохчашеи гIалгIашеи шерра социалистически яхь а йоаржаеш, коммунистически къахьегама бригадаш вIашагIа а ехкаш, хьаьнал болх ца беращца, къушца къиза къовсам а лоаттабеш, мамогта болх бе беза берригa мохк а къахьегамхой а паргIата боаккхаргболаш йола 7 шерара план кхоачашъе.

Коммунистически къахьегама сменаши бригадаши

УСТЬ-КАМЕНОГОРСК. Усть-Каменогорски даш-цинк доаккхача комбината даш лоаладеча цехе хьалгеха йоазув доалл укхаза болх беш я коммунистически къахьегама смена, аьнна. Цунна керте латт мастер Ч. Битаров.

Предприяте хьалха латтача цу комсомольско-кагирхой коллективо, Москва-Сортировочная яхача депон кагирхоша доладаь тIулакх кара а ийца, коммунистически Iаьдалах болх бе а яха а лаьрхIар. Цо декхар тIаийцад хIара денна планал совгIа йийъи ахи тонн Iаьржа даш тела, хадданза болх Iомабе а профессиональни говзали общеобразовательни дешари лакхде а, балха тIа а цIагIа а хьокхам луш хила а. Заданел совнагIа 20 тонн металл дIаденна яьннай хIанз смена.

Цу сменах а, хIаьта иштта мастер В. Скребцов керте латтача комбината ремонтно-технически базерча металлистий сменах а коммунистически къахьегама звенош аьнна цIераш техкай комбината комсомола комитето.

Малхбоалехьарча Казахстана областной центре вIашатIъехкай шоаех коммунистически аьнна цIераш яхийта бокъо яккхара тIехьа къовсам лоаттабе лаьрхIа йола эггара хьалхара комсомольско-кагирхой итт бригаден сменеи.

* * *

СМОЛЕНСК. Починковски района Лучеса яхача юрта уллача Сталина цIерахча колхоза шурий ферме болх беш ворхI доярка я. Уж берригаш а, Е. Рябенковайгара дIа мел иккхар,— советски Iаьдал дьнначул тIехьагIа баь а хьалкхийна а кагирхой ба. Карпенкова Зояи, Беляева Лидаи, кхыбараши ферме баьхкаб ворхI шера дийша баьнначул тIехьагIа, хIаьта Гришечкина Мария — техникум йистеяьккха хилара диплом а йолаш ера.

Къонача колхозницаша хьинаре дIаболабир шоай болх. ХIара Iаттагара шера 970 килограммагара кхо эзар килограммага кхаччачалца а кхы дукхагIа а шура йоахаш доахан детта болабелар уж. ХIаьта ер шу доладелча денз цу ворххIане а хIара Iаттагара кхо эзар килограмм совгIа йоаккхаш шура яьккхай.

Кердача ворхI шера йола контрольни цифраш ювцаш, шоаш болх беш йола ферма коммунистически къахьегама ферма хилийта лаьрхIар доярkaша. 1961 шерга кхоачаш фермерча доахах шера хIара Iаттагара йоаккха шура 4500 килограммага кхоачае аьнна тIалаьцад бригадо, шурий цхьа центнер яккхарга дIабода къахьегам шозза кIезиг а беш.

ГIулакх дикагIа дIадахьарна ворхI доиркаx йиъне сельхозтехникума заочни отделене деша баха аьнна заявленеш еннай. ПхелагIчо сайрийна дешача юкъерча школе дешаргда.

Лугански область. Донбассе массанахьа а дувцаш да 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабара контрольни цифраех йолча новкъоста Н. С. Хрущева доклада тезисаш. Эггара хьалхарчарда из документ дийшар Социалистически Къахьегама Турпалхо волча Николай Яковлевич Мамаяс хьалхле лелаеча бригадан забойщикаша («Краснодонуголь» треста № 2 Северная яха шахта). Забойщикаша цхьа барт а болаш могайир ССКП XXI съезде е лаьрхIача Н. С. Хрущева доклада тезисаш, хIаьта шоашта керда лакхагIа декхараш тIа а ийцар. ЛаьрхIа да съезд хьаелла ди хьатIакхоаччаш планал совгIа хьалха лаьрхIа хиннача 10 эзар тонна меттел 11500 тонн кIора баккха. ХIара горняко дош деннад сменах йоагIача нормал тIех шиъ ах тонн е совгIа кIор баккха. КIоран тоннага дIабода мах цхьа соми ах соми планал лохбе соцам баьб цар. Иштта болх бе лаьрхIа я бригада дерригача 1959 шера а.

Сурта тIа: Социалистически Къахьегама Турпалхо Н. Я. Мамайший бригадан забойщикашта нов. Н. С. Хрущева доклада тезисаш йовзийташ воал.

Р. Азриела сурт. ТАСС фотохроника.

XXI партсъезда сийна керда къахьегама толамаш доах

«Октябрьнефта» НПУ бурув детточа цеха коллективо ССКП XXI съезда сийна керда декхараш тIаийцад. Цар дош деннад, 1959 шера январь бетта план съезд хьаеллалехьа кхоачашъе, бурув тохара сухал планал 5 процент лакхье, къахьегама овсарле 2 процент айъе, «Гойт-Корт» яхача № 13, № 14 йолча скважинашта беш бола тохкам йисте а баьккха мехкдьаттан промышленни кIеж урагIтохийта, иштта кхыдараш а. ТIаийца декхараш махулла кхоачащдеш йоал хIанз цеха коллектив.

Къаьстта дика толамаш доах мастер Дмитрий Соломатин керте латтача бригадан членаша. Шера 3100 метр бурув тоха аьнна тIаийца декхар 19 ноябре кхоачашдаьд цар. Бурув тохара сухалаш хадданза айдеш хьайоагIа мастера Соломатина бригада. Укх шера бурув теха дIаеннай цун бригадо промышленни мехкдьатта лу «Гойт-Корт» яха № 11 йола скважина. 33 ди ханал хьалха яьлар бригада бурув теха.

Укх деношка Октябрьски района къахьегамхой депутатий Совета Исполкомои ССКП райкомои нефтяникий Союза Райкомои Соломатин керте латтача бригадана дIа-юха тела ЦIе байракх еннай. Бригадан членаша йоах, балха тIа хьинар кхы а сов а даьккха ЦIе байракх карара ца ялийта хьожаргда тхо.

Белгалъяьнна дика балхаш деш я бурильщикий П. Стеблецовеи, Ю. Просецкои, А. Нечаевеи сменаш.

Тешa мегаргва цеха коллектив кхы а дика толамаш а даьха XXI съезд хьаеллача денна духьала гIоргхиларах.

ИВАНОВ,
цеха партбюрон секретарь.

ДоаггIаш дола дакъалоацаргда оаха

Дерригача советски халкъо санна Наьсарен района къахьегамхоша а къоабалъю новкъоста Н. С. Хрущевс ССКП XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисаши, ССКП ЦК-и СССР Министрий Советеи школай хьакъехьа йола тезисаши.

Дукха нах вIашагIкхийтта яр заготзерно Плиевски пункте хинна собрани. ЧIоагIа теркам тIабохийташ ладийгIар цар ССКП ЦК ноябрьски Пленума итогех йолча докладага.

Къамаьл даьча пункта болхлочо нов. Сакаловас аьлар: «Аз дег тIара баркал оал вай хьамсарча партена цо халкъа йоаххо ярах. ВорхI шера план сийлахь-йоккха программа я. Из план толамца чакхъяккхаро вай Даьхе йовзаргйоацаш тоаергья вай халкъа вахар дуккха а дикагIа хургда. Цудухьа аз декхар тIаэц кхы а дикагIа къахьега, нормаш 150 процентал кIезигагIа йоацаш кхоачашъе. Тешаш я со шийна хьалхашка оттадаь декхараш вай коллективо толамца кхоачашдергхиларах. Дег тIара къоабалъю аз Н. С. Хрущева доклада тезисаш».

—Заготзерно пункта директора нов. Мальсагов Ахьмада ше даьча къамаьлаца белгалдир ССКП XXI-гIа съезд гулъярах болча соцамо дегаш ураоттадаьча советски наха санна вай пунктан болхлоша а йоах ССКП XXI-ча съезда доаггIача тайпара накъадахара кхы а дикагIа къахьегаргдолга, коммунистически общество толамца хьалъярна шоаш гIодергдолга.

Тезисаш къоабалъеш къамаьлаш дир н. Котиевс иштта кхычар.

Собране хиннараша берригаш раьза а болаш къоабалйир Н. С. Хрущева доклада тезисаши ССКП ЦК-и СССР Министрий Совета тезисаши. Цар декхар тIаийцар пункте долаш дола дерригa ялат ца талхийташ лораде, фуна лаьрхIача ялата дIадера лакхара кандици хулга Iалащде.

Н. А. СМИРНОВ,
ССКП Наьсарен райкома пропагандист.

Дикача толамшца духьал гIоргда партен съезда

Шалински района «Джалка» яхача совхоза механизатораша дог гIоздаларца къоабалъю ССКП XXI-ча съезде новкъоста Н. С. Хрущева СССР-а халкъа боахам 1959—1965 шерашка дегIабарах йолча контрольни цифрех ергйолча доклада тезисаш.

ХIанз керда къахьегама декхараш тIаийдеш ба механизатораш. Тракториста Бахабиев Мужаида «ДТ-54» яхача тракторца зяб ахара дийнахьа йола норма тIеххкоачашъю. Цо хIара сменах 7 гектар лаьтта аха дезача 10—12 гектар оах. Иштта дика болх беш ва Джабраилов Шамиль а. Сменах йола задани 150—160 процент кхоачашъю цо.

Партен XXI-ча съезда сийна социалистически яхье а баьнна доккха толамаш доахаш ба бригадан кхыбола механизатораш а. Шоаш тIаийца декхараш толаме кхоачашдергдолаш ба уж.

Б. ЗАНГАЕВ.

Коммунистически къахьегам дIабаржаш латт

Дог айденна ювц ворхI шера СССР-а халкъа боахам дегIабара контрольни цифраш Наьсарен района къахьегамхоша. Доккха дакъа лоац Н. С. Хрущева доклада тезисаш ювцарца района комсомольцашеи кагирхошеи. Царна дика хов вай партес де лаьрхIа гIулакхаш сийлен вахар оттадар духьа деш долга. Укх деношка совхозийи предприятейи комсомольски организацешка баржаш латт коммунистически къахьегам. Къоначa болхлоша декхараш тIаэц шоашта коммунистически хьисапе баха а къахьега а.

Коммунистически хьисапе къахьега йолаеннай «Октябран 40 шу» цIи йолча совхоза № 5 йола комсомольски-кагирхой тракторни бригада, Кулбужов Къасбулат керте а волаш, хIаьта Наьсарен совхоза Плиевски отделенен Котиев Салман керте латта комсомольски-кагирхой тракторни бригада. Цу бригадий членаша вай мехка коммунизм хьалъяра йоккхача программана жоп луш дош деннад ССКП XXI съезд хьаеллача дийнахьа дерригa кхашкара балхаш йистедаха, бригадашка мел йолча техниканна ремонт яь яккха. Шоай дош толаме кхоачашдар духьа комсомольцашеи кагирхошеи соцам баьб къахьегама дисциплина дика лелае, вIаши чIоагIа гIо деш хила, хIаьта хIара дийнахьара шоай заданеш 150 процентал кIезигагIа йоацаш кхоачашъе.

Къоначa механизатораша денна дош толаме кхоачашдерг хилара тешалду цар гIулакхаша. Иштта механизатораша нн. Гасановс, Шибиловс «Октябран 40 шу» цIи йолча совхоза 5 бригаде шоай дийнахьара нормаш 210-215 процент кхоачашъю. Иштта болх беш ба Наьсарен совхоза Плиевски отделенера комсомольски-кагирхой бригадан членаш нн. Котиев Баха, Сакалов Наьсархо кхыбараш а.

Комсомольцаша шоай квалификаци а культурни боарам а лакха баккхар духьа вIашагIтехай культурни кружокаш, хIаьта дукхагIа вIаши дагабувла лаьрхIад цар общественни моттигашка, балха, цIагIа лелара оамалий хьакъехьа.

Шеко яц цу бригадий коллективаша доладаь из башха дика гIулакх района масса моттигашка дIадаржаргхиларах.

Хь.-Б. БОКОВ,
комсомола Наьсарен райкома секретарь.

Республикан кагирхой бригадай хьалхара слет

3-ча декабре Грозне М. Ю. Лермонтова цIерах долча театре хилар коммунистически къахьегама бригадан цIи яккхар духьа коммунистически яхь лелаеча Нохч-ГIалгIай кагирхой бригадай хьалхара слет. Слете баьхкабар Ростовски областера, Дагестанера, ГIаьбартой-Боалкхарой АССР-ера, Къилбаседан-ХIирийчера хьаший а.

Слета дакъалацархошка моаршал хоатташ, ССКП Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретаро нов. Яковлевс боккха лоархIам бир вай республике доладеннача цу дикача гIулакха.

Коммунистически къахьегама бригадашка моаршал хоатташ слете къамаьлаш дир тайп-тайпарча общественни организацей викалаша, хIаьта кхыча республикашкареи областашкареи баьхкача хьашаша.

Комсомола обкома хьалхарча секретаро нов. Голубовскес дIабийшар слете гулбенначарна Грознерча пхе бригада «Коммунистически къахьегама бригада» аьнна цIи тиллара хьакъехьа комсомола Нохч-ГIалгIай обкомеи Грозненски горкомеи цхьана хиннача бюрос баь соцам.

Коммунистически къахьегама бригадай членийн цIерах къамаьл дир ВЛКСМ XIII съезда цIерах йолча комсомольско-кагирхой участка («Старогрознефть» НПУ 3-гIа промысел) начальника А. Гончаровс. Нов. Гончаровс коммунистически яхье хьийхар «Россельмаш» завода (Ростов-на-Дону) коммунистически къахьегама бригада. Слете хиннача цу бригадан бригадиро нов. Сорокинс тIаийцар нов. Гончарова предложени.

Слете хинначар цхьа барт а болаш тIаийцар Нохч-ГIалгIайчен комсомольцашкеи кагирхошкеи дола кхайкарал а, хIаьта ССКП Центральни Комитетага дохьийташ дола письмо а.

Коммунистически къахьегама новкъа

ШЕВЛЯКОВ
Грозненски химзавода № 16 йолча цеха коммунистиечски къахьегама бригадан бригадир

«Б» цеха № 16 йолча сменан комсомольско-кагирхой тха коллективо ССКП XXI-ча съезда сийна яьржа социалистически яхь хьал а лаьца, тхой сменах Коммунистически къахьегама смена аьнна цIи тулл.

Оаха декхар тIаэц массазза а из цIи сийленца лелае. Тхоах хIаравар декхарийла ва коммунистически хьисапе ваха, болх бе, деша.

Оаха хьдда дIадоакх корта бохабу малар мелилга, хулиганство лелаелга, пхьарч увлга. Из кхоачаш ца дер коммунистически къахьегама бригадан сийлен цIи лелае йиш йолаш вац.

Б. ВАСИЛЬЕВ,
ПТК ЭЛОУ коммунистически къахьегама бригадан бригадир

Комсомольцаш массаза а хиннаб вай Даьхен низ чIоагIбара тIехьа къовсам лоаттаберий хьалхарча юхьиге. Граждански тIоми Сийлахь-боккха Даьхен тIоми лаьттача шерашка майрра летар уж шоай Даьхе бахьан долаш. Машаре къахьега доладеннача шерашка а цу тайппара хьалхарча мугIарашка латт комсомольцаш. Партен XXI съезда сийна ше декхараш тIаэцаш коммунистически къахьегама бригада ше хилар дIакхайкаду комсомольско - кагирхой бригадо.

РОГОЖИН
«Красный молот» яхача завода № 5 йолча цеха коммунистически къахьегама комсомольски бригадан бригадир.

Тха бригадо, Москверча комсомольций болам хьал а лоацаш, хIара деннара балха норма 300 процент кхоачашъе лаьрхIад. Цул совгI оаха лаьрхIад тхоашта юкъера гIулакхаш коммунистически хьисапе леладе, тхоай балха говзал вIаший дIа-юха тела. Аз, масала, массехк нохчо сварщика диплом хьаэца кийчъваьв. Царна юкъе ба Веригов, Мусхаджиев, Юсупов и. кх. б.

Оахош тIаийца коммунистически декхараш тхоашка кхоачашдуларгда а тхоаех тилла «Коммунистически къахьегама бригада» яха цIи дIайохьалургья а мотт тхона.

М. Н. ГОВОРОВ,
«Грознефтезаводстроя» № 4 йолча СМУ штукатурий коммунистически къахьегама бригадан бригадир.

Тха бригадо социалистически декхараш тIаийцад балха тIа а цIагIа а коммунистически хьисапе хила, аьнна. 8 сахьата йола балха задани цо кхоачашъергья 6 сахьата, цунга хьежжа балха дикал лакх а еш 4 процент йола гIишлоний материалаш кхоергья планал совгIа. Бригадан хIара члено къаьстта декхараш тIаийцад ворхI шера йолен юкъереи образовани балха тIа боллашехьа а дешаш йистеяьккха, шера 15 эзар сом кходергдолаш йола рационализаторски предложенеш яла а 1959 шера цхьоалагIа май тIакхачалехьа массехк говзал Iомае а.

Шин республикан железнодорожникаш

Грозненски отделенера железнодорожникий коллектив Махачкалински железнодорожникашца социалистически яхь а лаьца, чIоаггIа балхаш деш я. Дукха ха йоацаш Махачкалера баьхка викалаш хиннаб Грозне. Локомотивнии вагоннии депошка, Грозненски станце чу, наькъа дистанци йолча, иштта кхычахьа чувтташ, болхлошца беседаш еш чакхбаьннаб уж. Грозненски железнодорожникашца шоай балха хетадаь къамаьлаш дийцар цар. Викалаша аьлар, ССКП XXI съезда сийна тIаийца декхараш кхоачашдеш, хьинар совгIа даьккха балхаш деш я тха коллективаш, аьнна. Цар белгалбаьхар дика болх бу машинисташ нн. Бабаеви, Гордиенкои, Финагини, иштта кхыбараш а, Махачкалерча паровозникаша укх шера планал тIех 3,6 миллион тонн мухь дIабехьаб, хIаьта 5 миллиони 417 эзари сом ахча планал совгIа даьккхад.

Гарггача хана Махачкале гIоргболаш ба Грознера железнодорожникаш.

Грознереи Махачкалереи железнодорожникаш социалистически яхье а баха, балха говзал йовзийта, вIаши дIа-юха ух. Цул совгIа цу гIулакхах боала пайда ба шин республикан железнодорожникашта юкъера доттагIал чIоагIдалар а.

С. ВОРОНИН,

ШерагIа боаржабе наха юкъера политически болх

М. ФОМЕНКО,
ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретарь

ЧIоагIа дог гIоздаларца тIаийцар советски наха ССКП ноябрьски Пленумо даь соцамаш. Болхлоша, колхозникаша, интеллигенцес кIоарггарча теркамцеи безамцеи Iомаду Пленумо къоабалдаь исторически документаш. Заводийн фабрикийн цехашка, промыслашкеи гIишлонаш хьалъечеи, кхашкарча бригадашкеи колхозни фермашкеи — массайолча балхаш деча моттигашка советски нах гIозбаьнна шоайла дагабувл, цар массанахьа а ювц шерра коммунистически общество хьалъе болалуш латтача вай мехко йоаха сийлахьйоккхий коталонаш.

Къахьегамхоша массанахьа а белгалду, ворхI шера йола план вахар чухь кхоачашъяро Советски Союза экономикеи культуреи чIоаггIа дегIайоалаерг хилар, коммунизм хьалъяра керда зама хьаеллаш хилар. Собранешка вIашагIкхийттачар белгалду, ворхI шера йолча плано советски наха хьалхашка Iалаьмате йоккхий перспективаш хьаелларг хилар. ХIанзалца дуненна бIарга ца дайнача тайпара чIоагIа тоалургба советски боахам.

Н. С. Хрущевс партен XXI-гIча съезде ергйолча доклада тезисаш а школен вахарцара бувзам чIоагIбарах йолча ССКП ЦК-и СССР Министрий Советеи тезисаш а дерригача халкъо ювцаш латтача укх деношка Iалаьмате доккхий декхараш латт партийни организацешта хьалхашка. Уж декхарийла я наха юкъера партийно-политически болх дикка айбе, коммунистически партен хьалхленца советски халкъо даьха толамаш, коммунизм хьалъярна йола башха дика перспективаш нахага, хIара сагага дIайовзийтар духьа цу балха ерригача формаех а методех а шерра пайда эца.

ССКП ЦК ноябрьски Пленума решенеш кепа теха ара маьхкхингехьа а республикан массайолча районашка наха юкъера агитационни болх боаржабир эзараш болча агитатораша, хIаьта иштта ССКП обкомо вIашагIъеххача пропагандистски группаша а. ССКП ЦК ноябрьски Пленума материалаш кепа теха араяьхачул тIехьагIа районни агитаторий собрани йир партен Гудермесски райкомо ССКП ЦК ноябрьски Пленума балха итогех а районерча агитаторий декхарех а лаьца собране доклад йир райкома секретара нов. Калаговс. Цу собране агитатораша хьехам ийцар Пленума материалаш дикагIа Iома а яь, промышленностен, транспорта, предприятейи совхозийи коллективаша къахьегама хьинар айдергдолча тайпара дIайовзийтарна.

Цу тайпара собранеши совещанеши хиннай Шелковскойи, Сунженскии, Курчалоевскии, республикан кхычеи районашка.

ХIанз хIара итт-итт ков чулаьца, бригадашка, цехашка къахьегамхошта ноябрьски Пленума материалаш ешаш а беседаш еш а ба агитатораш. «Октябрьнефта» цхьоалагIча промысле агитатор волча Кругловс, Шелковской района Сталина цIерахча колхозерча Кубеневс, Ермоловски оалхазарий совхозерча Закаевс, дуккхача кхыча агитатораша а еча беседаша Пленума материалаш Iомае безам болийт, новкъостал ду творчески хьинар айде, керда толамаш дахарна йола инициатива дегIайоалае.

Нах дукхагIа чулацар духьа а вай мехка халкъа боахам дегIабарах йола контрольни цифраш кIоаргга дIайовзийтар духьа а партен обкома пропагандани агитацени отдело дуккхача тиражаца арахийцай СССР халкъа боахама керттера доакъош дегIадахкар гойташ йола наглядни пособеш, партен XXI съезда сийна шерра ях йоаржае, коммунистически къахьегама бригадаш, сменаш, цехаш, звеньеш, фермаш аьнна цIи яккхийтара тIехьа къовсам лоаттабе тIахьехаш йола лозунгаш. Цу тайппара арахийцад халкъий доттагIленах дола тайп-тайпарча басаращца хоздаь плакаташ къахьагама листовкаи макеташ.

ССКП ЦК Пленума решенеши материалаши дIайовзийташ боккха болх чакхбоаккхаш я республикан культпросветучрежденеш а. Къаьстта дика лел из болх Сунженски, МагIалбика, Веденски, Каргалински районий клубашкеи, библиотекашкеи, красни уголокашкеи. Веденски районерча Дарги яхача юртарча клуба активо хьинаре дакъа лоац бахархошта ССКП ЦК ноябрьски Пленума материалаш дIайовзийташ. Сунженски районерча клубашкеи культуран цIеношкеи дукха яьй гойтара агитаци. Цо тIахьех районера къахьегамхой ворхI шера йолча планах партес хьалхашка оттадаь декхараш толаме кхоачашдара, ялатийи овощайи хьувкъам а хьайбай продуктивность а дегIайоалаяра. Политически Iилмани кхетам боаржабеш йолча Обществон лекторий болх гоабеннаб районе. Тоабеннаб профсоюзий цхьайолча культпросветучрежденей болх а. Цу дерригнеша а дикка новкъостал ду патриотически декхар чIоаггIа довзийта а къахьегамхой керда къахьегама толамаш дахарна оарцагIбаха а.

Промышленни предприятешка, гIишлонаш хьалъеча, промыслашка, совхозашка, колхозашка хIанз къаьстта чIоагIа ях яьржай партен XXI съезда сийна. Дерригача халкъана юкъе яьржа из ях лелача хана гучадувл керд-керда лоархIамера гIулакхаш. Экономи ярнеи хIаман кхом барнеи ерригсоюзни яхьа юхь йолаяь болча Грозненски комсомольцаша сихха карайийцар коммунистически къахьегама бригадай байракха кIал отта аьнна баь тIахьехам. Коммунистически къахьегама бригадаш аьнна цIераш тахка бокъо яккхара тIехьа къонача болхлоша лаьцача яхьанна ларде техника Iомаярца, производстванна механизации автоматизации ярца къахьегама овсарле мамогга лакхъяра декхараш кхайкаду массанахьа а.

8 сахьата йола задани 6 сахьата кхоачашъергья — иштта лаьрхIад «Грознефтезаводстрой» треста № 4 йолча строительни управленерча Говоров Михаил керте латтача штукатурий бригадацарча членаша. Крекинг-заводерча, Советски Союза Турпала Смирнов Юре цIерахча комсомольско-кагирхой установкан коллективо декхар тIаийцад ССКП XXI съезд хьаелла ди тIакхоачаш планал совгIа 4 эзар тонна газ-бензин даккха, мехкдаьтта даккхара кIоаргал 4,5 процент совъяккха. Назрановски районерча «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долакха-юртарча отделенен къонача механизатораша декхараш тIаийцад сменах цаIи ахи нормал кIезигагIа йоацаш нормаш кхоачашъе аьнна. Продукци арахецарна шера йола план 1958 шера 10 декабрга кхоачашъе лаьрхIад Грозненски химзавода ялхайтталагIча цеха «Б» сменерча къонача химикаша. Лакхара коммунистически декхараш тIаийцад «Красный молот» яхача заводерча Рогожин Василе хьалхле лелаеча пхелагIча цеха котельщикий бригадо. «Малгобекнефть» яхача нефтепромыслови управленен цхьоалагIча промыслерча нов. Ткачевс хьалхле лелаеча скважинай лаьттанна кIалхарча оборудованена ремонт еш йолча бригадо, Грозрерча станцен комсомольско-кагирхой смено, иштта дуккхачар а.

ССКП обкома бюрос хьаллаьцар коммунистически яхьанна юхь йолаьраш, белгалдир бригадай членаш кIоаргга коммунистически кхетам болаш хилар, ворхI шера йола сийлахь-йоккхий планаш вахаре кхоачашъяра тIехьа хадданза къовсам лоаттабе уж лаьрхIа хилар.

Укх деношка партийни комитетий, партийни организацей декхар да къахьегамхошта юкъе политически болх кхы а шерагIа боаржабелга, контрольни цифраш ювцилга предприятей, колхозий, совхозий, учреждений болх тоа а беш дIахьолга.

Цхьабакъда из болх вIашагIболларца хIанз а цIенхоштта кхоачамбоацараш да вай. Укх деношка партен обкома бюрос дийцар ССКП ЦК ноябрьски Пленума решенеши материалаши дIайовзийташ Наурски районе оеш болча балха хьакъехьара дош. Цу гIулакхацара доккхий кхоачамбоацараш гучадьхар бюрос. Партен Наурски райкомо сихха а массанахьа кхоачаш а дIайовзийтаяц ЦК Пленума материалаш. Ленина цIерахча, «Наурски» яхача совхозашкеи «Россия» яхача колхозеи хIанз а бокъонца дIаболабаьбац из лоархIамера болх. Ноябрьски Пленума материалаш Iомаяра а дIайовзийтара а планаш оттаяьяц, агитаторашца инструктивни совещанеши семинараши яьяц. ДукхагIа болча агитатораша ССКП ЦК Пленума материалаш хIанз а наха йийша а яц царех лаьца беседаш а яьяц. Нах бахача моттигашка, къаьстта а Мекенская, Савельевская, Алпатово яхача а кхыча а станицашка, кхетама болх вIашагIбеллабац. Партен райкомо наха юкъерча политически балха ларттIа юкъе озац политически Iилмани хьехам боаржабеш йолча Обществон районни отделени. ССКП ЦК ноябрьски Пленума материалех йола лекцеш кийчъе а еша а аьнна заданеш йоацаш хIанз а Обществон дуккха членаш ба.

Партен райкомо, первични партийни организацеша Пленума соцамаш дIадовзийтара балха юкъе района партийни советски актив чуозарна динза дардоаца гIулакхаш даьдац. Дуккха бола колхозий председателаш, совхозий директораш, юрта боахама специалисташ, хьехархой, медицински болхлой цу лоархIамерча гIулакха юкъе чуозабац.

Доккхий кхоачамбоацараш да гойтара агитацена юкъе. Колхозашка, совхозашка, школашка, клубашка хIанз а дукха доахк таханарча денна ца эшаш дола лозунгаш, плакаташ, стендаш. ВорхI шерарча плана Iалаьмате йоккхий цифраш йовзийташ, ССКП XXI-гIча съезда мавоагIIара накъа ваха тIахьехаш, района къахьегамхоша хьдда сенна тIехьа къовсам лоаттабе беза хьахьокхаш йола гойтара агитаци хIанз а кIезга я. Партийни дешара юкъе хIанз а Iомае йолаяьяц ССКП ЦК-а Пленума материалаш.

Мела лелабу уж материалаш йовзийтара болх района культурно-просветительни учрежденеша а. Партийни организацеша наха юкъе беча агитационни балха тIехь доаггIаш дола новкъостал дац хIанз а клубашеи библиотекашеи. Культуран учрежденешка тематически вечераш яц, агитбригадаш вIашагIъехкаяц.

«Ленина никъ» яхача районни газето кIезига арайоах Коммунистически партен Iалаьмате йоккхий планаш кхетаейташ, уж документаш района къахьегамхоша дувцаш, Iомадеш хиларах лаьца йола статьяши корреспонденцеши. Лаца мадоаггIара дакъа лацац цу балха юкъе комсомола райкомо а.

ССКП ЦК-а Пленума материалаш нахага дIайовзийтара балха юкъе доккхий кхоачамбоацараш хилар бахьан долаш, цига бахача нахах цхьабараш хIанз а уж документаш довзаш бац.

Партен обкома бюрос ССКП Наурски райкомагара дIадийхар уж белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадоахилга а районера партийно-политически болх овлан тIара тоабелга а.

ССКП ЦК-а ноябрьски Пленума материалаш дIайовзийтара хьакъехьа дола дукха хинна а кIезига хинна а уж таипа кхоачамбоацараш да республикан цхьайолча кхыча районашка а.

Наха юкъе бу политически болх айбе, партес белгалдаьха коммунизм хьалъяра декхараш доккхий хилар дIадовзийта, нах идейно кхетабара хьакъехьа мел долча хIамах пайда эца беза.

Боккха лоархIам болаш я лекционни пропаганда. Цхьабакъда хIанз укх сахьата городашкеи республикан юртарча районашкеи из йоаржаяра гIулакх кхоачамболаш лерхIа йиш яц. Дукхача моттигашка мела дIайоаржаю из. Иштта латта из гIулакх хавдда тоаде деза. ССКП ЦК-а ноябрьски Пленума материалах долча лекцеш ешара юкъе оза беза партийни, советски, профсоюзни, комсомольски болхлой. Iилмахой, специалисташ, интеллигентех бола дуккха нах.

ВорхI шерарча плана Iалаьмате докххийча декхарех йолча пропаганданa а уж кхоачашдарна а гIулакх деш хила еза партен идеологически балха ерригa торонаш: пропаганда, агитаци, печать, радио, Iилма, литература, искусство. Практически декхарашца беррига идеологически болх кхы а айхагIа бувзарна тIахьех ССКП ЦК-ас. Из гIулакх чакхдаккха агитколлективай болх кхы а дикагIа хургболаш айбе беза, коммунистех, комсомольцех, производствон а интеллигенцецарча а дикагIа болча нахах хьалийза еза агитколлективаш.

Республикера беррига къахьегамхой партийни организацей идейни балха юкъе чуозаш гIулакх оттадар чIоагIа лоархIаме да. Нохчехи гIалгIаехи болча дика кийчбеннача новкъостех бола шоай меттала политически болх бе ховргдола агитатораш къоаста ца бича баргбац. Боккха теркам тIабахийта беза шоаш баххача моттиге бахача наха юкъе политически болх боаржабара.

Ховш ма дий, къамаьл деш еча агитаценеи пропаганданеи нийса, нах оарцагIа бахара хьакъехьа гойтара агитаци боккха лоархIам болаш хилар. Гойтара агитаце тIа хьахьокха деза вай мохк дIахо а дегIабоалабара, Н. С. Хрущева доклада тезисаш тIа дувца Iалаьмате доккхий декхараш, вай республикан, къаьстткъаьстача районий, предприятей, колхозий, совхозий халкъа боахам дегIабоалабара перспективаш.

Пропаганде а 1959—1965 шерашка халкъа боахам дегIабоалабара контрольни цифраш наха дIайовзийтача а боккха лоархIам болаш я культурно-просветительни учрежденеш.

Бакъдараша хьахьувкх Наьсарен, Саясановски, Ножай-Юртовски, цхьайолча кхыча районий дуккхача культпросветучрежденеша хIанз а тIехьа шоай болх мела эргабоаккхаш хилар, шоай низ а торо а йолчох лелаяц цар пропагандеи ССКП ЦК-а ноябрьски Пленума соцамаш наха дIадовзийтилгеи.

Республикера литературан, театра, музыкан, скульптуран, живописан деятелаш декхарийла ба шоай творчествон идейно - художественни боарам лакхбе, къахьегамхой коммунистически уйланца кхетабеча, дуккхача къамий социалистически культура дегIайоалаеча, эстетически боккха безам вIаштIехьа боаккхача, коммунистически мораль ювцаш пропаганда еча тIехьа тIайоагIача хана а партийни организацей гIончаш хила.

Къахьегамхошта юкъе беча идеологически балха тIехь чIоагIа низ болаш я печатьи радиои. Печатои радиоси хIара денна дувца деза ССКП ЦК-а ноябрьски Пленума соцамаш, Коммунистически партени Советски правительствони политика, шерра дIайовзийта еза цар ССКП XXI-ча съезда сийна лела социалистически ях, производствон новаторий опыт, ленински къамий политика, халкъашта юкъе вежарий доттагIал хилара уйла йолаш а бух боаццаш шоай Даьхе дукха езаш а къахьегамхой кхетабе беза цар.

Партийни организацеш декхарийла я моттигерча печата а радиона а лелаеш йола хьалхле лакхъе, хIара дезал газет е журнал яздаь хургболаш, хIара квартире радио хургйолаш гIулакх де деза цар.

Укх шера радиос бечеи 1959 шера гезеташта а журналашта а язвалареи балхо хьахьокх цхьайолча партийни, советски, боахама хьалхле лелаераща дуккхача наха юкъе печатьи радиои йоаржаяра боаггIаш бола мах, коммунистически уйланца нах кхетабара а партен хургйолча съезда материалаш дIайовзийтара а печатеи радиони лоархIам цар ца белга.

ССКП ЦК-а ноябрьски Пленумо белгалдаьха декхараш кхоачашдаро дIадех ерригача партегара, цунца цхьана вай республикан партийни организацера, хIара первични партийни организацегара дIахо а нахацара бувзам, шоай мугIарий цхьоагIо чIоагIъяр, критика а самокритика а шерра йоаржаяр, инициатива дегIайоалаяр, пачхьалкхен планаш кхоачашъяра тIехь бола бехктокхам лакхбар, коммунизм хьалъеча Советий, профсоюзий, комсомола бола лоархIам айбар.

Наха юкъе масса тайпара беча политически балха халкъий вежарий доттагIал чIоагIде деза, производственнии политическии денал айдеш къахьегамхой кхотабе беза. ССКП XXI-ча съезда сийна тIаийца декхараш кхоачашдеча новкъостал де деза.

Тоабе кадраш лахара а уж дIанийсъяра а болх

29-ча ноябре хиннача Наьсарен района отчетни-харжара партийни собране доклад яьча ССКП Наьсарен райкома хьалхарча секретара нов. Тумгаевс а пренеех къамаьлаш даьча коммунисташа а белгалдир районерча промышленни предприятешеи совхозашеи 1957 шера баьчул кIезига-дукха дикагIа болх баь бале а цар балха юкъе доккхий кхоачамбоацараш долга. «ЦIе Октябрь» яхача кирпишкий заводо укх шера 10 бетта кирпишк арахецара план 50 гаргга процент мара кхоачашъяьяц. Геттара во лел районе юрта боахамера балхаш. ХIанз а чуэцанза 1400 гаргга гектар хьажкIаш я, гурахьа ялат дIадера план аханел совгIа мара кхоачашъяьяц. Хьайбай боахам дегIабоалабелга Iалаьмате во лел, дукха доахан, жа, оалхазараш дайнад. Из дерригa а хиннад юрта боахама производствона доал делга хьакъхьалца доацаш во вIашагIделла леладаь хиларах, кулгалдеш йола кадраш лахара а уж дIанийсъяра а болх партен райкомо мела лелабарах, юрта боахаме болх беча механизатораштa, хьайбаш леладераштa болх бара доагIаш дола хьалаш оттадаь ца хиларах.

Иштта хьал тIа район хиларах сатем байна, болх тоабара йоакхо еш дар собране хиннача коммунисташа даь къамаьлаш.

Назрановски совхоза директора декхараш кхоачашдеча нов. Албогачиевс, «Октябра 40 шу» яхача совхоза директора нов. Мальсагов Исраила, № 5 йолча тракторни бригадан бригадира нов. Оздоевс райисполкома председатела нов. Тебоевс белгалдир, дIадийна ялаташ кийчдаь доацача лаьтташ тIа, агротехника нийса ца лелаеш дIадийна хиларах ялаташта гIулакх деча юртбоахаман техника лелае йиш а ца хулаш дукха хIама ца эшаш дерригa балхаш кулгашца дарах продукцега дIабода мах айбалара бахьан долаш совхозашта доккхий зенаш хилар. Масала Назрановски совхозе 14 млн. сом ахча дIадахача хьатIаденар 4 млн. сом мара дац.

Болх бе наха материальни безам болийтара терко кIезига ю совхозашка, наьха къахьегам во вIашагIабехк, къахьегара учет елга харцахьа леладу, уж да наьха къахьегамца безам ца болийташ дола бахьанаш.

ССКП XXI-ча съезда новкъоста Н. С. Хрущевс «СССР-а халкъа боахам 1959—1965 шерашка дегIабарна контрольни цифрех» ергйолча доклада тезисаш тIа Iалаьмате доккха декхараш оттадаьд юрта боахам дегIабоалабарна. Уж декхараш кхоачашдарна шоаш ца кхобеш, къахьега уйла йолча берригача къахьегамхоша санна Наьсарен района совхозий къахьегамхоша доаггIаш дола дакъалоацаргда уж исторически лоархIам бола декхараш кхоачашдарна юкъе. Партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей декхар да къахьегамхошта юкъера социалистически ях кхы а шерагIа йоаржае ворхI шера план толамца чакхйоаккхилга Iалашде.

Кадраш лохилга, дIанийсъелга, уж хьалкхеелга массазза а хиннад партен керттерча декхарех цаI. Собране къамаьлаш даьча ВЛКСМ Наьсарен райкома секретара нов. Боковс, Барсукински юрта Совета председатела нов. Гагиев Мухтара иштта кхычар партен райкома нийса критика йир кадраш лахарна, дIанийсъярна, уж хьалкхеярна цо кIезига йоакхо ярах, совхозий отделенешка управляющеш каст-каста хувц. Масала, цхьан шера кхоъ управляющи хийцав Барсукински отделене, иштта хьал тIа я кхыйола отделенеш а, каст-каста хувц совхозашка юрта боахаман специалисташ а. Из дерригa а чIоагIа IатIъ юрта боахам дегIабарна. Собране дакъалоацаш хиннараша партен райкомагара дIадийхар кадраш лахара а уж дIанийсъяра а болх хьдда тоабелга.

ЗАГС-а райбюро заведующи йолча нов. Досхоевас, партен райкома инструктора нов. Сухановас дийцар районе кхалнаха юкъера болх мела лелилга, партийни организацеша, юрта советаша кхалнаьха советашта новкъостал мела делга. Цар белгалдир кхалсага бокъо телхаеш долча гIулакхашца районе къовсам во лоаттабеш хилар, хIанз а моттигаш я дукха истий кхувлаш, кхалнах клубашка, кино ца ухийташ, района партийнии советски активаца кIезига ба шоай исташца, южаращца кино ухаш бараш. Мела лел культурни учрежденей болх, художественни самодеятельноста юкъе геттара кIезига ба гIалгIай мехкарий. Партен райком, первични партийни организацеш, юрта советаш декхарийла я кхалнахацара кхетама болх тоабе, цар бокъонаш телхаераща къиза къовсам лоаттабе.

Тоабе беза комсомольски организацешта хьалхле лелаяра болх, кагирхоша дIадоладаь дика мел дар хьаллаца деза партийни организацеша.

Зуламаш дечарца, къоалаш дераща къиза къовсам лоаттабар ерригача общественноста декхар да, аьлар собране къамаьлаш даьча нарсудьяс нов. Евлоевс, района прокурора нов. Мухиевс, милицен райотдела начальника заместитела нов. Каплиевс. Моттигаш я цхьаболча бехктокхамерча болхлоша а зуламхой къайла кхухьаш, уж гучабахарна следственни органашта гIо ца деш. Районе ший овла а тIехьа дIадаккха деза зуламаш делга.

Собране боккха теркам тIабахийтар «Школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа образовани дIахо дегIайоалаярахи» ССКП ЦК-и СССР-а Министрий Советеи тезисаш ювцаш, къамаьлаш даьраша дIадийхар школаш хьалъелга сиходар, дешар хьехилга тоадар, дерригa бераш, къаьстта йиIигаш дешара юкъе озилга Iалашделга.

Собране дакъалоацаш хиннача ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Чахкиевс белгалдир района партийни организацес де дезаш дола доккхий декхараш, уж кхоачашдара наькъаш а дийцар.

Райкома пленумо ССКП райкома секретараш хержар нн. Тумгаеви, Валникови, Мальсагов Тухани.

ТЕБОЕВ ТУХАН.

Районерча коммунисташа яь лоархIамера предложенеш

Дог гIоздаьнна а безаме а бар 1958 шера 25-ча ноябре Первомайски районни культуран цIагIа вIашагIкхийтта коммунисташ. Укхаза яр «1959—1965 шерашка СССР халкъа боахам дегIабарах» Н. С. Хрущевс ССКП XXI съезде ергйолча доклада тезисашта хетаяь районни партийни собрани.

ССКП Нохч-ГIалгIай обкома члена нов. Ремневс коммунизм хьалъяра йоккхача программах къамаьл даьчул тIехьагIа, къамаьлаш даьча коммунисташа района экономика дегIайоалаяра хьакъехьа йола предложенеш йир.

Района боахам дегIабара 7-шерара перспективни план ювцаш ССКП райкома секретара нов. Казорина аьлар: «ВорхI шу йистедоалаш вай районе 40—50 эзар-жаи, 10 эзар бежани, 600—700 гектар бешамаши хургъя. Духхьал цхьан сомий бешамаша луш бола пайда 10—12 миллион сомага кхоачаргба».

Шийн къамаьла юкъе нов. Казорина белгалдаьккхар Первомайски лесоучасткеи 9 мая цIерахча артелеи коммунистически къахьегама бригадаш вIашагIйохка, торо хилар.

Иштта белгалдаьккхар цо Казахстанера цIабоагIа гIалгIай ларттIа кечам а баь тIаэца безалга а чуIе квартираши бе болхи царна нийсбе безалга а.

Шеко йоацаш да, — аьлар къамаьл даь йистевоалаш нов. Казорина, — вай районерча къахьегамхоша коммунизм хьалъяра из йоккха план кхоачашъярна шоашта мамогга къахьегаргхилар.

Собране къамаьл даьча Первомайски юртсовета председатела нов. Нокостоев Iаьлас ССКП ЦК-на дегIIара баркал аьлар цо советски халкъа йоакхо яр бахьан долаш.

— Первомайски юртсоветий болхлоша, — аьлар цо, — юртбоахама продукташ кийчъярна, Ленина цIерахча колхоза боахам дегIабоалабара кIаьд ца луш къахьегаргда.

Нестеровски МТС-а директора нов. Шумиловс белгалдир, механизатораша Н. С. Хрущева доклада тезисаш дег тIара къоабал еш хилар. Съезд хьаеллча денга ерригача тракторашта ремонт ях яккха лаьрхIад механизатораша. ГIалгIай кагий нахах 25—30 тракторист кийчве лаьрIад оаха, цхьабакъда колхозий правленешта из гIулакх хьаллацац. Из харцахьа да мотт сона, йоах н. Шумиловс.

Собране къамаьл даьча Ленина цIерахча колхоза председатела нов. Гордиенкос дийцар колхоза экономика дегIаярах.

Къамаьл даьча ОКХ заведующес нов. Шибиловс белгалдир, моттигерча гIишлой материалех дукхагIа пайда эца безилга.

Юкъерча школан директора нов. Лопатинас йоах, ЖIайрахара 7 шера дешача школах школа-интернат е езилга, хIаьта Первомайски 7 шера дешача школах 8 шера деша школа е езилга. Хувца езаш я эрсий меттен математикани программаш. Юкъерча школе материальни база е еза школьникашта къахьегам Iомабергболаш. Школан партес йоакхо ярна жоп луш дешар хьехилга тоадергда оаха, коммунизм хьалъярна хила еза тIехье хьалкхеярна тхой дерригa низаш дIалургда оаха, йоах, нов. Лопатинас.

Къамаьл даьча Первомайски хьунучасткан начальника нов. Богословскес дувц хьунучасткан болхлоша Н. С. Хрущева доклада тезисаш дег тIара къоабалъеш хилар. Цо белгалду хьунучасткан болх тоабарна де дезаш дола гIулакхаш.

Собранес тIаийцача соцам тIа Н. С. Хрущева доклада тезисаш къоабал а ю де деза практически гIулакхаш белгал а ду.

С. ДУДАРЕВ.

Берлина дош

Дунен халкъашта юкъе латта кхохкам мелбе, эггира хьалха Европе а оттадеш, дерригача дунен тIара хила мадеззара хьал оттаде, пачхьалкхенаш машаре яхилга Iалашде лерхIаш лоархIамера керда гIулакх доладьд Советски правительствос. Митингашка, собранешка, беседаща советски наха чIоагIа могаю Советски правительствон керда, машарера инициатива. ССКП XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш тIа оттаяь, коммунизм шерра хьалъяра Iалаьматерча йоккхача плана контрольни цифраш ювцача укх деношка, советски халкъ чIоаггIа хьаштдолаш да машар лорабе а дунен халкъашта юкъе латта кхохкам мелбе а.

США-н, Англен, Францен, ГДР-а, ФРГ-а правительствашка Советски правительствос яхьийтача ноташ тIеи Берлина дешах яьча пресс-конференце новкъоста Н. С. Хрущевс даьча къамаьлацеи отта а яьй, масса оагIорахьара майоаггIара бокъонца къоаста а яьй алхха германски халкъа хьашташта жоп денна ца Iеш, чIоаггIа бола машар оттабе мел гIертача дерригача халкъий хьашташта а жоп луш йола предложенеш. Дунен шоллагIа тIом хинначул тIехьагIа 13 шу совгIа ха яьча Европана юкъе этта кхераме хьал дIадаккха лаьрхIа я дерригача мехкашка дукхача наха тIаийца йола советски предложенеш.

США-с, Англес, Францес Малхбузерча Германех гитлеровски Германех даьхка машара Iалаьмате чIоагIа кхераме дола дукха лазараш доахка пачхьалкхе яь ца Iеш, ФРГ агрессивни Къилбаседа атлантически блока юкъе а эзай, американски ракетнии атомнии герзаца кийчъе а йолаяьй Малхбузерча Германен бундесвер. Из бахьан долаш Малхбузерча пачхьалкхенаша эггира эхь ца хетача тайпара бохабаьб Потсдамски барт а тIом лаьттача ханеи из йисте мабаьлангеи Гитлера духьаларча коалицен юкъе дакъа лоацаш хиннача пачхьалкхенаша яь кхыйола йиъ оагIорахьара соглашенеш а. Цу соглашенеша оттадаь гIулакх дар цIаккха а хургбоацаш германски тIема кхерам дIабаккхари Германи машарца демократически новкъа дегIайоагIилга Iалашдари.

Цхьабакъда, германски деша хьакъехьа йола Потсдамски кхыйолеи соглашенеш эхь ца хетташ йоха а яь, США-ни, Англени, Францени безам бар йиъ оагIоно яь Берлина статус йоха ца еш латтийта а Берлина малхбузерча даькъа тIа оккупаци дIахо яхьа а. Малхбузерча Берлина оккупационни режим лоаттаеш долча, шийна кIалха юридически а моральни а лардаш йоаца вIаштIехьа доацача гIулакхо машар мел безача халкъашта хоадолийт малхбузерча пачхьалкхенаша бокъонца де дага лувцараш. Иштта эттача хьале Малхбузера Берлин йоккхийча пачхьалкхенашта юкъерча вIаштдухьаленийн кхераме шод а адамашта Iалаьмате боккхача кхерама тIехьале йола кхохкамеи къовсамийи кхуврч а хинна дIаэттай.

Малхбузерча Берлинаца США, Великобритани, Франци безам болаш хилар да социалистически пачхьалкхенаша духьалара тийшаболх барна эша моттиг а яь, цох пайда эца уж пачхьалкхенаш гIертилга. Ма чIоагIа нийса йоахар цу хьакъехьа новкъоста Н. С. Хрущевс Берлина Дешах лаьца яьча пресс-конференце. Цо йоах: «Берлински Демократически Республикана духьалара, Советски Союза а социалистически лагера кхыча мехкашта а духьалара агрессивни политика дIаяхьарна Малхбузерча пачхьалкхенашта эша чIоагIа дика моттиг я Малхбузера Берлин. Малхбузен Германе реваншистки уйлаш йоаржаеш, цигача фашистски, реакционни организацеш юхадийнъяра гIо деш йола малхбузен пачхьалкхений политика бахьан долаш Малхбузен Берлинах шийн тайпара дола лазар хиннад. ХIаьта нагахьа санна из лазар дIа ца доаккхе, цо кхерам тесс, цун тIехьале во а хургья. Цудухьа вай соцам баьб цига хирургически операци е, вешта аьлча Берлина оккупационни статус дIаяккха а хьалхагIа гитлеровски коалицен дакъа лоацаш хиннача йоаккхача пачхьалкхенашта юкъера гIулакхаш тоадергдола хьал оттаде а. Вай мехкашта юкъе латта гIулакхаш хьалха гитлеровски Германена духьал тIом лоаттабаьча хана санна хургдола хьал оттаде гIерт вай».

Советски Союза хьашташта, цун кхерамах лораялара а кхыдола социалистически мехкаш кхерамах лорадалара а зе ду Малхбузерча Берлине этта хьал дита СССР раьза хург ца хилар дика кхетадеш ма дий. Цхьатарра бокъо ца луш а Малхбузерча Берлине оккупационни режим лоаттаярна гIо деш а Германех йолча соглашенеша яххар деш кхы дIахо яха ше декхарийла лерхIац Советски Союзо.

Малхбузерча Берлине этта кхераме гIулакх дIадаккха а пачхьалкхенашта юкъера гIулакхаш доттагIлен тIехьа дегIадоаладарна новкъостал деш дола хьал оттаде а лерхIаш, СССР-а правительствос шийн ноташ тIа йоах, оккупаци дIаяккха ше де белгалдаьха гIулакхаш ах шера чакхдаха лерхI Советски Союзо. Цунца гуш да, малхбузерча пачхьалкхенашта а, хIаьта иштта ФРГ-на а Берлинера гIулакх тоадеш хувца кийчъялеи из хувцам масса долча даькъе лазар ца деш чакхбаргболаши хилийта йоакхо еш Советски Союз хилар. Цул совгIа, СССР-а, США-на, Великобретанена, Францена Берлинера хьал хувцара хьакъехьа дола дешаш къоастадарна эша никъ лахха ха а я ялх бутт.

ХIанз Берлине бокъонца латташ долча хьала лоархIам а беш, Советски правительствос лоархI, города ши дакъа ши-шегI вIашагIтохилга дувца ца дезаш хилар. Малхбузехьарча Берлинах шийн лоIамехьа а демилитаризованни а йолаш, шийн правительство а кхыйола самоуправленен органаш а йолаш йола город хила еза. Цу гIулакхо лерттIа хьалаш оттадергдар берлински дош къоастадарна а Малхбузехьарча Берлине бахаш а, тайп-тайпара уйлаши кхетамаши долаш а болча нахах царна ца езаш йола система низагIа тIа ца йолларна а.

Цу предложенено бокъонца хьакъьокх Советски Союзо Малхбузехьарча Берлине бахача наьха чIоаггIа йоакхо еш хилар. Малхбузехьарча Берлинера хьал хувцадалари шийн лоIамах йолча города статус цунга кхачари Малхбузехьарча Берлине бахача наха пайдана долча тайпара хила деза. Шийна гIойленагIа йолча пачхьалкхенашца паргIатта торговли лелаяр, промышленностьи ремеслои лакхъялар, бахархой балхаш тIа дIанийсбалари цар хьалторо тоаялари — из да Советски правительствон предложенено лур. Нагахьа санна эше Малхбузехьарча Берлинера предприятеш бедалца хьалийза а, хIаьта иштта коммерчески наькъаца эшаш йола бедали кхачан продукташи лоаттае а кийча я СССР.

Берлински дешах лаьца яхьийтача нота тIа яххача тайпара Советски правительство кийча я шийн лоIамах йола город Малхбузехьара Берлин хилара тешам луш йолча пачхьалкхенашца шийн кулг язде. Из тешам ца боабарга хьожаш ВIашагIкхийттача Къамий Организаци хила а мегаргъяр.

Малхбузехьара Берлин шийн тайпара географически хьалаш долаш хилар бахьан долаш моллагIча тайпара хинна а цхьан тайпара нах паргIатта дIа-юха ахийтара а чура ареи арахьара чуи мухь кхахьийтара а духьа шийн лоIамехьа йола город арахьарча мехкашца — Малхбузехьарчарца а малхбоалехьарчарца а духьале йоацаш бувзам лоаттабелга Iалашдара хьакъехьа Германски Демократически Республикаца барта а долаш вIаштIехьдаккха дезаргдар.

Ховш да, ГДР центре уллача Малхбузехьарча Берлина шийн лоIамехьа йолча городана статус ялар Германера а Европера а машар чIоагIбар духьа, дерригача немецки халкъа юкъарча хьаштий духьа Германски Демократически Республикас деш дола цIенхоштта новкъостал хург хилар.

Демилитаризованни хьала тIа йолча Малхбузехьарча Берлина шийн оагIонгахьара а шийна декхар тIа эца дезар шийн карара цхьаккха тайпа моастагIал тIехьа тийшаболх шетIайолча пачхьалкхенна бергбоацаш.

Бокъонца долаш долча хьала лоархIам беш Берлински дош цу тайпара къоастадаро чIоаггIа тоадергдар Берлинера а ерригача Германера а хьал. Малхбузехьара Берлин кхыча мехкаша дIа а лаьца оттадаь къоабалданза дола Iаьдал а дIададаргдар цу тайппара Германен исторически столица еррига а немцашта юха а лургьяр.

Даиманна а дIададаргдар Малхбузехьарча Берлинах Германски Демократически Республиканна а кхыча социалистически мехкашта а духьала шпионаж, диверси, метта кIаьлеш доаржаду, кхыдола тийшабалхаш, леладу центр хулга. Советски Союз а я цу тайппара чIоаггIа цунца хьашт долаш, ГДР союзник ше хиларах тарра а, цул совнагIа Варшавски договорга хьежжа шаккъа а пачхьалкхе кхерамах юкъа лораярна ГДР территоре тIа шийн тIема низий цхьадола доакъош ханна лоаттадеш йола а.

ХIанз долаш долча дунен халкъашта юкъерча кхохкама эггара кхерамегIарча кхуврчех цаI дIабаргбар, цунца дуккха а кIезиглургдар Европе кердача тIема цIи лотаяла мегаш хилар. Цул совнагIа, шийн лоIамехьа йолча Малхбузехьарча Берлино гIо дергдар шинна а германски пачхьалкхенна юкъера гIулакхаш тоадара. Шийн тайпара, Малхбоалехьарчеи Малхбузехьарчеи Германена юкъера машарера, пайдана дола бувзамаш лоаттаду центр а хинна дIаоттаргьяр из, хIаьта цо гIо дергдар мехка уж ши дакъа вIашагIтохара йола хьалхара этап хиларах тарра вIашкаоза. Цу гIулакхаца хьинаре дакъа лоац Германски Демократически Республикас.

«Правда» тIара передовая

ХАШАГУЛЬГОВ Махьмад

Ираза хьаст

БIаьстий шортта
Зиза теха,
Беркат беша
Долаш хуле,
Гуйра сомех
Йизе йоагIа.

Керда дийха
Барзкъа санна,
Шерра-шерра
Дахар кхоадеш,
Хьо оттадь
Тха Даьхе хул.

Цунна тарра,
Еций гIоза,
Конституце
Беркат денна,
Ирза хьастах
Йиза Даьхе!

ХIара шерра,
ГIад ва дахе,
Хьа ди дездеш.
Ловзадаьле,
Хьога моарлал
Доаха ма тел!

Са ма хилла
Лакхе баьле,
Ший зIанраща,
Дошо малхо,
Дуне сийрда
Массаз доах.

Маьрша даха
Конституци,
Сийлахь Даьхе,
Хьай зIанраща,
Малхо санна
Сийрда яха!

Цунна тарра,
Конституце
Сердал телаш,
Вай машарца
Коммунизман
Лакхенга долх!

Маьрша даха,
Конституци,
Хьо кхелла ди,
Масса хана,
Оаха керда
Толам баха!

ГРОЗНЕНСКИ консервни завода фабрикатни цеха агитатор я нов. Е. Е. Клышкина. ХIара денна перерыв йолча хана шоай болхлошта юкъе хул нов. Клышкина тайп-тайпара беседаш еш а газеташ тIара керда хIамаш дешаш а. Уйла тIаяхийте ладувгI цига болхлоша, къаьстта безам чIоагIа болаш а теркалдеш а ладувгI цар укх деношка шерра ювцаш латтача нов. Н. С. Хрущевс партен XXI съезде 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабарах йолча контрольни цифраш ювцаш ергйолча доклада тезисашка.

Сурта тIа: Е. Е. Клышкина перерыв йолча хана болхлошта Н. С. Хрущева доклада тезисаш ешаш йоал.

Плиев И. сурт.

ОСМИЕВ ХЬАМЗАТ

Советски Iаьдала керттера из закон

Ги белла мухь кхухьаш,
Керара дог делхаш,
Лоамашка дохк санна,
ДегIала къел тегIаш,
Да воаца бо санна,
Цу лоамий босашка
Хье гIийла яьха ха
ДагайоагIий хьона,
Ва нана-ГIалгIайче?
Сердало фуй ца ховш,
Дика дакъа йоацаш,
Нахьара маьчашца,
ЙиттIаьча кетарца,
Тиша фалти санна,
Ийрчача боахам тIа
Хье яьха из зама
ДагайоагIий хьона,
Ва нана-ГIалгIайче?

Ги белла мухь кхухьаш
Iа гIийла лийзаь ког
Сел байбаь лувзийтар,
Ша сенна сел шийла
Хьа керахь дийлха дог
ГIоздаькхха делийтар
Да хьона, ГIалгIайче,
Советски Iаьдала
Керттера из Закон.
Шераца шу ухаш
Iа лайна из бала
Хьона кочар баькхар,
Къахьа къел лелаь
Из аьрга хьа вахар
Иразах хьалдизаьр
Да хьона, ГIалгIайче,
Советски Iаьдала
Керттера из Закон.

Боахама декхараш дикагIа кхоачашдара тIехьа

ХIанз дерригача советски халкъо ССКП XXI съезда кийчо еча хана, нов. Н. С. Хрущева, доклада тезисаш ювцаш дерригa советски адамаш дог айденна, гIаддаха долча хана чакхъяьлар МагIалбика городской партийни XIV конференци.

Вай республике дикагIа йолча предприятеша санна планаш а тIаийца декхараш а йиллача ханал хьалха кхоачашде шерра социалистически яхь а йоаржаяь дикача толамашца къахьегаш ба МагIалбикера къахьегамхой.

Города промышленни предприятеша валови продукци арахецара 1958 шера хьалхарча итт бетта план 101,3 процент кхоачашъяьй, «Малгобекнефть» НПУ кхоалагIча промысла коллектива мехка планал совгIа дуккха эзараш тоннаш мехкдаьтта деннал хIаьта хIара тонна коачача доагамга дIабода мах лохбарца 722 эзар сом пачхаьалкхен рузкъа кходаьд. Ерригача промыслаша мехкдаьттах дIабода мах лохбар бахьан долаш 1709 эзар сом пачхаьалкхен рузкъа кходаьд.

Йолаш йолча торонашца мехкдаьтта доаккхилга лакх а деш шерра, дикагIа йола методаш лелаеш дикагIа къахьега яьннай промыслай коллективаш. Из бахьан долаш мехкдаьтта даккхара къахьегама овсарал 3,1 процент лакхъеннай.

Доккхий кхоачамбоацараш а да промыслай балхаца. Газ яккхара план 93,5 процент мара кхоачашъяьяц, хIаьта разведка еш бурув тохара план 66,4 процент мара кхоачашъяьяц. 10 бетта йола план кхоачашъяьяц кирпичний завода, «Терек» яхача артела, «Ачалуки» «Кавминвод» завода коллективаша а.

Доккхий толамаш даьхад МагIалбикерча юрта боахаман болхлоша. Укх шера фийг бола ялат доаккхилга 22 проценти, гидуаргаш йоахилга 62 проценти, овощаш йоахилга 2,6-зеа лакхденнад. Къаьстта дика къахьийгад хIара гектара тIара 65 центнер йоаккхаш хьажкIаш яьхача «Ингушски» совхоза И. Яндиевс хьалхе лелаеча бригада коллективо, хIара гектара тIара 47 центнер хьажкIаш, 22 центнер кIа, 19 центнер гидуаргаш яьхача «Кавказ» колхоза хьалхарча бригада коллективо.

Дуккха кхоачамбоацараш а да юрта боахаман балхаца. ЙоаггIача тайпара йолаш йолча торонех пайда эцац, юрта боахаман балхашта хьалхле лелаелга мела да. Къаьстта во да из гIулакх, хIанз а хьажкIаши, шекар доаккха свеклаши чуийца ца яьннача, зябь ахара план йохаьяьча «Ингушски» совхозе.

Уж лакхехьа мел яздьараш белгалдаьхар партен горкома отчетах доклад яьча нов. Аванесовс а къамаьлаш даьча делегаташа а.

Бурув деттача участкашка касткаста авареш хул. Цун бахьан лерхI делегата нов. Момедовс, цкъа дале зIамагIа диаметр йола турбаш бурув деттача лелаеш ца хилар, шоллатIа дале къаьна, дикагIа опыт йола болхлой кIезига хилар. Партен горкома критика а еш, хIаьта мехкдаьттан промыслашка политико-массови болх лаьгIбалар бахьан долаш болхлой къахьегама дисциплина лоха хилар а белгалдаьккхар нов. Мамедовс.

Вай республикерча мехкдаьттан районашка бахача наьха вахаре боккха лоархIам болаш я нефтегаз. Цхьабакъда МагIалбике бахача наха кхоачам хиллал йолаш яц из, къаьстта тIеххьарча хана. Ачалкхерча промыслашка цхьаккха а саго пайда ца эцаш йоагаш латт из. Цигара МагIалбике хьа чу йилла йиш йолдашехь а.

Къамаьл даьча делегата нов. Гулямовс («Малгобекнефть» НПУ керттера геолог) дийцар МагIалбика районе керда мехкдаьтта доалла моттигаш хьаелла йоккхий торонаш хилар.

— ССКП XXI съезд хьаеларга доккхийча толамашца баха лаьрхIа ба МагIалбикера нефтяникаш, — йоах нов. Гулямовс. — йоккхача запасах мехкдаьтта доалла керда моттигаш хьаелла а лаьрхIад оаха съезда сийна. Из декхар оаха кхоачаш дергда.

— «Малгобекнефть» НПУ гIолла итт бетта йола мехкдаьтта даккхара план 103,7 процент кхоачашъяьяле а, — йоах делегата нов. Плиевс, — дукха кхоачамбоацараш да нефтепромыслай балха юкъе. «Малгобекнефть» НПУ чуйоагIача кхаь промысла скважинаш сецаь лаьттай, ерригa а лаьрхIача 37 207 сахьата, хIаьта доадаьд 2116 тонн мехкдаьтта.

МагIалбике медицински болх во лелилга, кхоачамболлаш лораш ца хилар, инфекционни а туберкулезни а лазарех цамогаш бола унахой Iобувшабе моттиг ца хилар, хIаьта городе кхоачамболлаш берий яслеш ца хилар а НГIАССР УнахцIенолораяра Министерствоси, Министрий Советои, лакхехьа дийцача лазарий отделенеш а йолаш больница хьалъяра, беррига медицински болх тоабара «из гIулакх кхоачашдергда» аьле дош даларал совгIа цхьаккха деш хIама ца хилар а белгалдоаккхаш къамаьл дир делегата нов. Кучиевс.

Юрта боахаман балхацара кхоачамбоацараш гучадахара а балха юкъера дIададахара наькъаш белгалдахара а хетадаь дар делегаташа нн. Бузуркиевси, Кориговси, Шаленнийси даь къамаьлаш.

Конференцес геттара кIезига дийцар организационно-партийни политико-массовии балхах лаьца.

Конференце къамаьл дир партен Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов. Яковлевс а.

Партен горкома отчетни докладах а конференце даьча къамаьлех а шерра резолюци тIаийцар конференцес.

* * *

Конференци йисте яьнначул тIехьагIа хиннача, керда хержача горкома хьалхарча пленумо МагIалбика горкома секретаралла хержар нн. Аванесови, Бузуркиеви, Щукини.

С.-Г. КОТИЕВ.

Керда доладаь патриотически гIулакх

ЛЕНИНГРАД. ССКП XXI-ча съезда накъа даха кийчо еча деношка вай мехкарча кагирхой дуккхача балха коллективашта дагадехад, коммунистически къахьегама бригада хила бокъо яккхара тIехьа социалистически яхь йоаржае. Из патриотически гIулакх чIоагIа хьаллаьцар каьхат ду машинаш еча ШоллагIча пятилетка цIерахча завода дикагIа болча болхлоша. Предприятен инструментальни цехе вIашагIъеллача коммунистически къахьегама бригадас декхар тIаийцад хIара ден-денна балха заданеш тIеххоачашъе, дешара а технически а кхетам хадданза лакхабаха.

СУРТА ТIА: инструментальни цехера коммунистически къахьегама бригада (аьрдехьара аьттехьа) фрезеровщик Виктор Пичугин, токарш Геннадий Антонушкин, бригадир цеха комсорг Валентин Колмаков, токарь Анатолий Сproткин.

Федетова сурт. ТАСС-н фотохроника.

Коммунистически къахьегама бригадаш

Советски лаьттан масса мѝIинге коммунистически къахьегама бригадаш вIашагIъеххкара сийлен боламца накъа йода комсомол Н. С. Хрущева доклада тезисаш тIарча коммунистически общество шерра хьаяра йолча партен Iалаьмате йоккхача планашта.

Из болам хьахиннаб Москва-Сортировочная яхача депо, 1919 шера боахам бехача халача шерашка Ленина «Великий почин» аьнна цIи тилла дунен тIа эггара хьалхара субботник хиннача.

Депо роликови цеха коммунисташеи комсомольцашеи оттадир ССКП XXI-ча съезда сийна коммунистически яхье бовлилга. Тахан шоаш коммунизме бIаргаго лаьрхIача москвичий декхараш чулоацам чIоагIа болаш да: «Сменни заданеш 7 сахьата кхоачаш а яь бархIлагIа долча сахьатах тепловозашта ремонт еча пайда эца. 4—5 шера берригача къонача болхлоша производстве болх а беш юкъара юкъера е юкъера-технически оброзавни йоаккхилга Iалащде. Партен съезд хулаш хIаране керда специальность Iомаелгеи цхьацца рацпредложени балха юкъе йоалаелгеи».

Цар лаьрхIад, коммунистически къахьегама бригадан юкъе чувоагIача хьаьнала, ше ца кховеш къахьегарал совгIа, ца хаддаш деша, балха говзал совгIаяккха, хIанзарча дешара боарам тIа хила, культура Iомае декхараш тIаэца дезилга. Коммунистически къахьегама бригадан член производстве, дешаш, вахаш коммунистически хьисапе хул, обществон хьашташ ший хьаштел тIех лерхI, шийна закон лоархI: берригаш а цхьаннегахьа, цаI массанегахьа, яхар.

Башха дика инициатива шерра хьаллаьцай вай кагирхоша, массанахьа а гучаювл коммунистически къахьегама бригадай цIи яккха гIерташ йола промышленностани юртбоахамеи кагирхой коллективаш.

Шерра яьржача коммунистически яхь лелаеча бригадай селла лакха цIераш техк цар новкъосталца, партен хьалхленца вай халкъо даьхача толамашца шерра коммунизм хьалъяра ворхI шера чу вай доалан даь.

В. И. Ленина яздора: «...Нийсса хургдар «коммунистическое» яха дош партен цIи йоаккхаш леладарал совгIа гIулакх деш алхха коммунистически леладеча боахама явленешта юкъе а леладича». (В. И. Ленин, том 30, изд. 4, оагIув 259—264). Боккъонца иштта гIулакх лоархI партес коммунистически къахьегама бригадаш.

ВЛКСМ ЦК-ас кагирхой инициатива хьаллаьцар, коммунистически къахьегама бригада аьнна кагирхой коллективашта цар тIаийца коммунистически декхараш кхоачашдеш лоархIам болаш толамаш даьхача комсомольски комитеташа тохкилга а оттадир.

Комсомольски кулгалхой ВЛКСМ ЦК-ас лорабу хIанз йолаш йолча дуккхача кагирхой бригадех коммунистически къахьегама бригадай цIераш тохкаргйоацаш. ХIара бригадан хIарача къонача сага бокъо я коммунистически декхараш тIаэца, цхьабакъда коммунистически къахьегаман бригадан цIи лелае, цу тайпарча бригадан член хила бокъо яккха еза, из яккха яхь лелае еза.

Грозненски комсомольцаша, экономи яреи хIаман кхом бареи Ерригсоюзни яхь йолаяьчар, бIайхача безамца хьаллаьцар коммунистически къахьегама бригадай байракха кIал отта аьнна тIахьехам. Уж тIагIертта шоаш леладеча гIулакхашца кийчлуш бар цунга.

Грозненски комсомольцаша хIама ходара яхь лелаярца халкъа боахаме торо хилар итташ эшелонаш доагам лораде, пачхаьалкхен рузкъа бахьан кагирхой бехктокхам хьалкхебе.

М. И. Калинина коммунистически гIулакх лоархIар общественни доалахьеннга кхом беш хьожилга, хIаьта майра ала йиш я из гIулакх республикерча итташ йолча бригадаша, сменаша, установкаша хIанз леладеш хилар. Из бахьан долаш коммунистически яхье ювлаш кагирхой коллективаша хиланза даргдоацача хьалех цаI лерхI материалаш кхом беш дIайохийтилга, бедала производствон кийчача продуктай экономи елга.

Коммунистически къахьегама бригадай цIи тиллийта бокъо яккхара къонача болхлоша лелаьча яхьа ларде лувц керда техника Iомаярца, производствона механизации автоматизации ярца массанахьа къахьегама овсарле мамогга дегIайоалаелга.

«8 сахьата задани 6 сахьата кхоачашъе» — лаьрхIад «Грознефтезаводстрой» треста СУ-4 штукатурий Михаил Говорова бригадан членаша. Декхар тIаэц оаха, хьадоаккхача мехкдаьттан хIара тоннах дIадодар цхьа сом чухьнахьа даккха, съезда совгIата 1800 тонн мехкдаьтта планал совгIа лургда оаха — аьнна лаьрхIад «Старогрознефта» НПУ 3-гIча промыслан участка коммунистически къахьегама бригадан членаша, Грозненски крекинг-заводерча Советски Союза Турпалхочун Юрий Смирнова цIерахча комсомольско-кагирхой установкан коллективо декхар тIаийцад, съезд хьаеллача денга кхоачаш планал совгIа 4 эзар тонн газ-бензин даккха, хьахаржара кIоаргал 4,5 процент лакхъе.

Наьсарен района «Октябран 40 шу» яхача совхоза Долакха-юртарча отделенерча къонача механизатораша декхар тIаийцад, сменах цаI ах нормал кIезигагIа йоацаш заданеш кхоачашъе.

1958 шера 10 декабре продукци арахецара шера йола план кхоачашъе лаьрхIад Грозненски химзавода 16 цеха «Б» сменан къонача химикаша.

Лакхара коммунистически декхараш тIаийцад «Красный молот» яхача завода № 5 йолча цеха котельщикий бригадас, «Малгобекнефть» НПУ 1 промыслан лаьтта кIалхара ремонт еча Ткачева бригадас, Грозни станцен комсомольско-кагирхой сменас, дуккхача кхычар.

ССКП обкома бюрос хьаллаьцар коммунистически яхь йолаяьраш, белгалбир бригадай члений лакхара коммунистически сакхетам, коммунизман семилеткан сийлахь-йоккха планаш кхоачашъярна кIаьд ца луш къовсам лоаттабе уж кийча хилар.

Коммунистически къахьегама бригадай болама юкъера керттера белгало я — дешар Iомаде гIертилга, производстве болх беш дешар Iомаделга, Iомадаьчох эггара хьалха алхха шийна боацаш производствона, новкъосташта пайда белга лерхIар.

Шоаш тIаийцача декхараш тIа производственно-товарни конторан ЭЛОУ комсомольско-кагирхой сменас ССКП XXI-ча съезда сийна коммунистически яхье бовлаш яздер ер да: «бригадан берригача членаша декхар тIаэц производстве болх беш юкъера е юкъера технически образовани яккха, производстве, дешача, бахача коммунистически хьисапе лела, хIаьта цу хьакъехьа кхычарна хьокхам тела».

Деша, общественни балха юкъе дакъалаца ца тугаш вар коммунистически къахьегаман бригадан членаша лоархI сакхетам боацаши ше ца везаши.

Лакхара моральни хьисап хиларо белгалбоах коммунистически къахьегама бригадай членаш, цар хьадда шоашта юкъера дIадоах къаьнара зене дола гIулакхаш: корта бохбу малар мелилга, хулиганство, пхьарч увлга. Коммунистически къахьегама бригадай членаша чIоагIду СССР халкъашта юкъера интернациональни доттагIал.

Республикан юрта боахамерча кагирхоща айхха доттагIлен бувзам эттаб Грознен промышленни предприятешкарча коммунистически къахьегама дуккхача бригадай.

ВорхI шера план кхоачашъярна къовсам лоаттабаро, коммунистически бригадай яхь лелаяро комсомольски организацешкара дIадехаргда беррига организаторски а кхетама а болх ца хаддаш тоабелга. Iалащде деза хIара комсомольски организаци денал долаш, яха ховш, кагирхоща айхха юзаенна коллектив хулга.

Яржаш латт коммунисташеи комсомольцашеи дIайолаяь коммунистически яхь, вай мехка коммунизм хьалъяра ленински идеяш кхоачашъеш латт.

В. ГОЛУБОВСКИЙ,
ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

Кердача коммунистически къахьегама бригадашка

Советски союза коммунистически партен XXI-ча съезда накъабахарна феноли ацетони даккхара шера йола производственни план 25-ча ноябре кхоачашъе лаьрхIар химзавода къахьегамхоша. Цу хана денз фенол доаккхача болх беш йолча группан цехий коллективашта юкъе цахаддаш къовсам лаьттар шоаш денна дош кхоачашде гIерташ.

21-ча ноябре шера план кхоачашъяь яьлар завода коллектив, цул совгIа планал тIех безача маьха химически продукцен итташ тоннаш Даьхенна енна а баьннаб уж.

ХIанз массанахьаа санна 1959—1965 шерашка халкъа боахам дегIабарна ворхI шера йолча планах нов. Н. С. Хрущевс яьча доклада тезисаш я заводе Iомаеш.

Коммунистически общество сихагIа хьалъярна партес хьалхашка оттаяьча материальни базан план къоабалъяь тIаэцарца кхы а керда наькъаши методаши лехаш къахьег завода коллективо ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяь яккхарна. Укх деношка керда хьа а еш патриотически боламца шерра даржаш латт заводе коммунистически къахьегама бригадаш вIашагIйохкилга. Цу кердача болама тIехьа социалистически яхье а баьнна болх беш ба №№ 16, 32, 17—18 йолча цехий къахьегамхой. Царех хIаране лерхI коммунистически къахьегама бригадий е смений сийлен цIи яккха.

Коммунистически къахьегама бригаде шоаш язлуш коллективо дош деннад дика болх барал совгIа деша а дешаш шоай балха говзал массазза а лакха лоаттае.

— Дикеи кIоаргеи кхетам ца хилча хьалхашкахьа долхаш халагIа хурга, къаьстта а технологически процессай лоархIамера оборудовани йолча тха завода, — йоах номер 91 йолча цеха кулгалдеш волча нов. Курбановс. ХIаьта кхыбарел тIехьадисар эхьа а да мехко коммунизм хьалъеча шерагIа гIа хьалхашкахьа боаккхача дийнахь. Из бахьан долаш сменашцара болхлой — Никитина Рая, Юркова Нина, Дубина Жанна, Костин Леонид кхыбараш юкъереи юкъера-техническии дешар дийша хиларах кхоачамбаь ца Iеш нефтяной институте деша баха кийчлуш ба.

Коммунистически къахьегама бригадан сийлен цIи яккхарна лакхера социалистически декхараш тIаийцад номер 15 йолча цеха «Г» смена коллективо. Цар дош деннад 1959 шера 20 эзар сом ахча кходе, 850 эзар сома маьха планал совгIа продукци яла. Из декхар кхоачашде атта доацилга массанешта а ков, йоах коллективо, — цхьабакъда дош далалехьа а лаьрхIаи эзаи хьежад тхо тхоай низага, торонашка. Шоаш тIаийца декхар сийле йоллаш кхоачашдергхиларах дог тийша а ба цеха къахьегамхой.

А. ДОДОВ.

Первомайски районерча «Асланбек Шерипов» цIерахча колхозе укх шера дика къахьийгад. ХIара трудоденах пхи-пхи килограмм кIа кхоач колхозникашта.

Сурта тIа: Льянов Султан колхозникашта трудоденах кIа дIателаш воал.

Хакиев Султана сурт.

Керда боккха гIа

Укх деношка промыслашкеи заводашкеи, колхозашкеи, совхозашкеи болхлойи, колхозникаши, специалисташи цхьа уйла йолаш ба — 1958 шера план ханал хьалха кхоачаш а яь ССКП ЦК ноябрьски Пленумо могаяьча новкъоста Н. С. Хрущевс ССКП XXI-ча съезда «СССР-а халкъа боахам 1959—1965 шерашка дегIабарна контрольни цифрех» ергйолча доклада тезисаш тIа оттадаь исторически лоархIам бола декхараш кхоачашде доладаларна фу де деза хьожаш. Из уйла йолаш я «Октябрьнефта» мехкдаьттан промысла Управленен цхьоалагIча промысла цхьоалагIча бригадан коллектив а.

Болх болабала дуккха а хьалха шоай агитатора Круглов Леонида гонахьа гулбелар операторш. ЧIоагIа теркам тIабохийташ ладувгI цар ССКП ЦК ноябрьски Пленума материалех болча информационни хоамага.

—Новкъоста Н. С. Хрущева доклада тезисаш тIа,—йоах агитатора,—къаьгга хьагойт вай мохк дегIабара керда исторически этап. Коммунистически партен хьалхленца вай халкъо даьча Iалаьмате доккхийча хувцамаша вай мехка торо лу ше дегIабара кердача юкъах — коммунистически общество шерра хьалъяра юкъах чуйола. Из хургья капиталистически дуненца яхь лоаттаяра хоадам беш йола ха, дукхагIа дегIадаьхкача капиталистически мехкашта сага сих лаьрхIа продукци хьаярна тIехьакхе деза яха исторически декхар, практически кхоачашдергдола ха.

— Бакъда, — йоах оператора Петров Максима. — Из исторически лоархIам бола документ да, новкъостий. Цо хьахьокх мел боккха гIа боахаш вай хьалхашкахьа долх.

— Из бакъда, — йоах агитатора Петрова. — ХIаьта малагIаш да ворхI шера плана керттера декхараш?

— Новкъоста Н. С. Хрущевс доклада тезисаш тIа къаьгга белгалдаьд уж, — йоах оператора Калашниковас. — ворхI шера плана керттера декхар да еза-йоккха индустри дукхагIа дегIайоалаяра ларда тIа экономикан деррига доакъош чIоагIа айделга Iалащдар, мехка экономически потенциал чIоагIъяр, из дарца халкъа вахара хьал кхы а лоархIамегIа айдар.

Бригадан членаша теркам тIабохийташ ладувгI Кругловс Iаьржеи бос болеи металлаш лоархIам боллаш дукхагIа арахеца лерхIача планах дувцачунга.

— Хьажал, — йоах цо. — Чон доаккхилга ворхI шера 39-негара 70 миллион тоннага кхоачийтилга лерхI. ДегIадоагIа болат а прокат а арахецилга.

1965 шерага мехкдаьтта доаккхилга 240 миллион тоннага кхоачаргда, хIаьта газ йоаккхилга 5-зза лакхлургда. Iалаьмате йоккха перспективаш еци уж? ХIаьта фу да газ дукхагIа яккхар? Из да химически промышленность кхы а чIоагIагIа дегIайоагIаргйолга. Хьаэцал вай Грозненски химически завод. Газах цо ду спирт, хIаьта искусственни хьоаса, пластически массаш, кхыйола синтетически материалаш хьаеш кхыйола продукци. Нефтемаслозаводе вай грозненски нефтяникаша мехкдаьттах олифа доаккхилга вIашагIделлад. Хьалха из дора хьайбай даьттах, ялатах, коартолех.

Цхьаннена тIехьа шоллагIа яраш отташ духьалъотт бригадан членашта электроэнерги лоархIам боллаш дукхагIа хилийтара, машинаш елга сихха дегIадоаладара лаьрхIа цифраш.

— Из да, — йоах Кругловс ладувгIарашка, — вай промыслашка станокашта - качалкашта меттел мехкдаьтта дукхагIа даккха торо хулийтаргйолга.

— Автоматика а шерлургья, — йоах оператора Магомадовс. — ХIанзе а доладеннад скважинашта телеуправлени елга.

Шоай мехках, шоай хьамсарча партех доаккхал деш ладувгIар операторша, агитатора ювцача хьатIадоагIача ворхI шера ейгачеи кхачани промышленностей валови продукци дегIаяра планашка, нах чубаха хьалдеча цIеношка дIадохийтаргдолча Iалаьмате дукхача средстваех баьча хоамага.

— ворхI шера плана контрольни цифраша, — йоах къамаьл йистедоалаш агитатора, — лерхI советски халкъа вахара хьал лоархIам боллаш айделга Iалашдар.

Къамаьл даьлча операторша шоай гIулакх дийцар. Дувца хIамаш дукха да цар. ССКП XXI-гIча съезда сийна хIанзе а планах совгIа 600 тонн гаргга мехкдаьтта даькхад бригадо. Болх ца беш латтачара болх бе йолаялийтай 71—17 яха скважина. Болх ца беш лаьттача 34-20, 43-18 яхача скважинашкара 50 тонн гаргга мехкдаьтта даькхад.

Къахьегача хIара денна керда толамаш доах. Уж доах бригадан хIара члено инициатива гойташ, творчески шийна тIадилла гIулакх леладарах.

Н. ГЕОРГИЕВ.
Н. ШИПУЛИН.

Коммунистически хьисапе болх бе

Коммунистически болх а бе, баха а баха, аьнна «Москва—Сортировочная» яхача депон коммунисташеи комсомольцашеи дIадоладаьр массайолча промышленни предприятешкарчеи культурни учрежденешкарчеи къахьегамхоша чIоагIа раьза а болаш хьаийцад. Москве, Ленинграде, Харькове, Донбассе, Урале, иштта кхыча городашка а вIашагIъетт коммунистически къахьегама бригадаш.

«Москва — Сортировочная» депон инициаторша доладаьр хьаийцад Шалински районерча къахьегамхоша а. Из сийдола гIулакх хьалхарчарца хьаийцар я «Шалински» совхоза 3-ча отделенен Исаев Борис керте латта шурий-товарни ферма.

ССКП XXI съезде нов. Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш ювцаш хиннача собране Б. Исаевс аьлар:

— Со коммунист вола ткъо шу да. Цу шерашка къахьегамхой моастагIашца дукха тIемаш лоаттадаьд вай мехко, дукха холонаш эзай вай мехка халкъо, хIаьта а цахаддаш коммунизмага бода никъ шербеш, воаш дол-долча доахача доккхий къахьегама толамашца капиталистически пачхаьалкхенаш цец а йоахаш хьадоагIа вай. Нов. Н. С. Хрущева ергйолча доклада тезисаш тIа дика гуш я коммунизм хьалъяра Iалаьмате йоккха ворхI шерара программа. Н. С. Хрущева доклада тезисаш дег тIара къоабал а еш, боккхача безамца тIаэц оаха коммунистически даха а даха, болх а бе.

Собрани йистейоалаш шурий-товарни ферман къахьегамхоша тIаийцар керда декхараш. Цар дош делар: 1959 шера XXI съезд хьаелла ди тIакхаччалца йолча хана хIара бетташ болча Iаттагара 350 литр шура яккха, дерригача 1959 шера хIара Iаттагара 2600—2800 литр шура яккха, 1959—1960 шерашка фермерча хала балхашта механизаци е, ферме болх беча болхлой шоай квалификаци лакхъе йиш хургйолаш цига кхаь шера деша деза зоотехнически курсаш хьаелла.

— Оаха дош лу, — аьлар цар, — коммунистически гIулакхаш леладе, цIагIа а балха а хьокхаме хила.

Коммунистически къахьегама вахте а этта, чуийнна балхаш деш боахк «Шалински» совхозе 3-ча отделенен шурий-товарни фермера къахьегамхой.

ТКАЧЕНКО.

Доазол дехьара

Берлински дешах лаьца Бундестаге фракцей викалашца Аденауэра яь совещани

БОНН, 1 декабрь. (ТАСС). Тахан ФРГ канцлер Аденауэр волча Бундестага фракцей викалий совещани хилар берлински дош дувцаш. Иштта совещане дакъа лоацаш хилар ФРГ кхыча паччахьалкхенашцарча гIулакхий министр Брентано а. Уж переговораш йистеяьнначул тIехьагIа лоацца кепа теха араяьккхача коммюнике тIа белгалуу, уж переговораш «тешам бенна» хилар а дIахохьорт хилар а. «Социал-демократишер прессединст» яхача СДПГ бюллетена беча хоамах мугIарерча немцашта хетараш цар хьашташи теркал ца а деш, берлински дешах йола советски предложенеш тIа ца эцаш йитай фракцей кулгалхоша. Цунах тарра СДПГ пресс-бюллетень духьал ювл ФРГ арахьарча политике хьалха хиннача харцъяьча формулашта. «Іенне а ца Іеш къаьнара гIалаташ кердадаха мегаргдац, — яхаш язду пресс-бюллетено. — Цо кхыметтел чIоагIбе а мегар Берлинаи Германенеи бола кхерам».

Европера молха ларам дIадаккха

РИМ. («Правдан »ший корр.). Берлина статусах йола Советски правительствон нотеи новкъоста Н. С. Хрущева пресс-конференцех бола хоами бокъонца бувцаш кепа техай дерригача итальянски газеташа. Керте яздаьрашца белгалду «Советски Союзо дIадех Малхбузен Берлин ший лоIамахи демилитаризованнии йола город хулга» яхаш. «Унитас» язду, советски предложенеша Германеи Европеи латта хьал тоадарна чIоагIа кIийле я яхаш. «Паэзе» яхача газето белгалду советски предложенешта дунен общественность раьза хила мегаш хиларах фу де деза уйла ешш кегабеннеи болга малхбузен столицашка къайла ца хьолга.

«Стампа» яхача Турински газето «дика элемент» лерхI, «ший лоIамах йолча город Берлина статуса тIаьхьа а из Іалашъе а ООН дакъалоацилга» Совтески Союз раьза хилар. Цунца газето белгалду: «Берлин ООН опеках ДIаяларца малхбузен кхоъ мохк шоаш котдаьнна хиларца шоашка кхаьчача бокъонех юхаяргъяр. Цхьабакъда шоай хьисапах Іалаьмате чIоагIа эшаи ханнеи лелаяь уж бокъонаш массазза а хиланза яргйоацаш яц».

А. ДЬЯКОВ.

Францен Национальни Собране даьча хоржамех хиннар

Париж. (ТАСС-а корреспондент В. Сысоева). Чурча гIулакхий министерствос хьахойтачох Национальни Собране шоллагIча турах даьча хоржамех депутатий 465 моттигах 464 моттиг (Корсике кхадж тассарах йола сведенеш яц) укх тайпара дIаюха нийсъеннай:

Французски коммунистически парти — 10; Французски социалистически парти — 40; кхыйола аьрдехьара группаш—2; «ардехьара центр» оалачун группаш — 8; радикалийи радикал-социалистийи республикански парти—13; ЮНР (информацен министр Ж. Сустель лидер вола «Кердача республикана тIехьа латта Союз») — 187; «Шоай лоIамех болча республиканцийи ахархойи национальни центр» — 120; МРП («халкъа республикански болам») — 44; «Христианско - демократически парти» (лидер Жорж Бидо) — 13; тайп-тайпара группаш — 27.

ШоллагIча турах даь хоржамаш парламентера моттигаш аьттехьарча партеша къайлагIа шоайла екъар да, ала йиш я. Бакъдолчоаи демократенеи духьалара хоржама системо цу тийшабалха селлар новкъостал деш цIаккха а хиннадац. Керда хержа парламент мел лоархIам болаш я ховргда хьалхарча турах 4 миллион голос хиннача коммунистически партега 10 моттиг мара ца кхачарахи, хIаьта 3600 эзар голос хиннача ЮНР-ага 187 моттиг кхачарахи.

Цу тайпара, коммунистически партен кандидаташта тIехьа кхадж тесса миллионаш бола харжархой парламенте шоай викалаш боацаш бисар. Иштта хилар кхыча аьрдехьарча партей кандидаташта а дукхача округашка социалистически партен кандидаташта а кхадж тессача харжархой гIулакх а, из парти доал деча партех яле а. Социалистически парти дукхача моттигех яьккхар, цун лидераш аьттехьарча партей лидерашца гIулакх доагIаш бале а. Нагахьа санна цу партен генерльни секретарь Ги Молле Сустела гуччахьа гIо а деш, Аррасе хержа вале а, цIи хеза бола дукха социалисташ ийшар хоржамаш деча.

Аьттехьарчеи реакционни йолчеи группировкаша официальни пропагандас хьал а лоацаш, къаьстта чIоагIа кампани лоаттайир компартен кандидаташта а, хIаьта иштта Алжире беча тIема духьаларча эггира дукхагIа бовзаш болча аьрдехьарча деятелашта а духьал. Аьрдехьара низаш чура дохарах лоархIам боллаш новкъостал хилар реакционерашта. Городе Монтрее (департамент Сена) Французски компартен секретара Жак Дюклой кандидатурана духьал моттигерча генеральни советника Профишен кандидатура оттайир. Хьалхарча туре Ж. Дюклойна тесса кхадж 40 процент совгIа бар — Профишена тессачул лоархIам боллаш дукхагIа. Цхьабакъда шоллагIча туре социалистически партен кандидата ший кандидатура юхаяккхарах Профишена гIо а хилар, из бахьан долаш цу районатара кандидат волаш юкъе а вахар из. Цхьабакъда шоай хур даь гIортарах, реакционерашта магaнзар ФКП ЦК-а Генеральни секретарь Морис Торез ца харжийта; цунна тIехьа кхадж тессар цун округерча аханел совгIа болча харжархоша. Цу тайпара кердача Национальни Собране аьттехьарча группаша аьрдехьарча группал лоархIам боллаш дукхагIа моттигаш дIалийцар. Цудухьа парламента балха юкъе а политически курс къоастаеча а кертера лоархIам болаш хургья уж.

Къилбаседан Кавказа газеташа хоам бу

Колхоза радиогазета

ХIара кIиранна Верхнедонски районе «Красное знамя» цIи йолча колхоза колхозникаша ладувгI партийни организацен инициативах арахецаш долча радиогазетага. Газето дувц колхоза производственнии культурнии вахар, дикагI болча къахьегамхой опыт.

«Новости недели» («КIиран керда хоамаш») — иштта цIи йолаш да колхозни радиогазет. Юрта бахача наха чIоагIа дезаш да из.

«Молот» цIи йола газет (Ростовски область).

Школьникаша хьалдаьд цIа

Октябран 41 шу дала хьалхарча деношка Пятигорске Дунаевскен улицах хьалдаьдаьлар керда шийтта квартир йола цIа. Из гIулакх бахьан долаш цу цIен коа митинг хилар. Митинг хьайийлар ВЛКСМ-а горкома секретаро. ТIаккха къамаьлаш дир из цIа хьалдаьча гIишлонхоша — школан производственни бригадан членаша.

Города-курорта общественносто боккха терам тIабахийтар цу гIулакха. ХIьта из тамаш а яц-кх: керда цIа хьалдараш геттара къона гIишлонхой ба. Лард йолларца денз штукатурка а яь квартираш кийчъялцца дерригa балхаш дешархоша даьд.

Детташ тIoараш а долаш хьадийлар мемориальни доска. Цу тIа яздаьд: «ЦIа хьалдаьд Пятигорска школай дешархой цхьоалагIча гIишлонхой бригадо».

«Ставропольская правда» яха газет (Ставропольски край)

Кердача юртсовете

Советски районе сихха хьахилар керда юрт—Верхняя Балкария. ХIанз укхаза я шиъ школа (ворхI шереи итт шереи), участкови больница, клуб, библиотека, шиъ тика, связан отделени. Шоай мехка цIабаьхкача боалкхарошта хьалдаь 300 совгIа цIа да, кердача квартирашка баха ховшаргба кастта 30 дезал.

Верхне-Балкарски юртсовет — республике эггара къонагIчарех я. Цунна юкъе хержача депутаташа дика дакъа лоцу юрта бохамех культурни вахарца.

«Кабардино-Балкарская правда» яха газет (ГIалбартой-Балкхарой АССР).

Шера йола план кхоачашъяьй

Грознерча «Галантерейщик» яхача артела къахьегамхой дикача балха совгIаташца накъа болх партен XXI-ча съезда. Шоашта юкъе шерра социалистически яхь а йоаржаяь укх шера йола паччахьалкхен план итт бетта 100,2 процент кхоачашъяьй цар, балха овсарал лакхъяьй.

Боккха лоархIам болаш я чемоданаш еча цеха бригадир волча Григоряна балха юкъе йоалаяь рационализаторски предложени. Из бахьан долаш цеха вIаштIехьдаьлар чемоданаш ю дукхача маьха материал кхое, материалах дIабода мах 1,4 процент лохбе безача артело 12,3 процент лохбаьб.

Дика къахьегарца белгалбаьннаб чемоданни цехера Сулеменкой, Григоряни, иштта кхыбараш а. Царел дукха тIехьа ца бусаш болх беш ба чухьежа кизгаш деча цехера Корякини Зрайченкой. ХIара сменах йола заданеш 120—130 процент кхоачашъю цар.

ХIанз тIадоагIача шера йолча планах къахьегаш я артела коллектив.

Д. АЛБОГАЧИЕВ.

Кхы а дикагIа балхаш ду локомотивни депон коллективо

Грознерча локомотивни депон къахьегамхоша чIоагIа дог раьза долаш ювц нов. Н. С. Хрущевс ССКП XXI-ча съезде ергйолча доклада тезисаш.

Шоай берригa низ тIабахийта болх беш ба депон къахьегамхой укх деношка. Партен XXI съезда сийна тепловозни цеха ремонтникаша, социалистически яхье а баьнна, технически ремонте этта хинна № 20-006 йола тепловоз нормах пхе сахьата латта безача диъ сахьата ремонт а яь арахийцар.

Доккха декхараш тIайийца болх беш ба паровозашта ремонт еш бола болхлой. Цар шера йола план 5-ча декабре кхоачашъе дош деннад.

Царна тIехьа ца бусаш болх беш ба эксплуатацен цеха болхлой а. Машинисташеи цар помощникашеи шоашта юкъе социалистически яхь йоаржаяьй беза мухь увзаш йола поездаш дукхагIа дIа-юха кхувлараи доагам кходараи.

Машиниста нов. Мамедовси цун попощника Тебелеи нормал совгIа 932 тонн мухь тIаболаш йола поезд Грознера Берса-Юрта йигар, хIаьта цигара юха йоагIаш а нормал совгIа 1148 тонн мухь бера.

Г. АНОХОВ.

Клуб тоаеш я

Дуккхача хана денз мегаргйолча клубе салаIа йиш йоацаш бар Яндарера кагирхой. Тишъенна яр цигача хинна клуб. ХIанз из клуб капитальни ремонт яь тоаеш латт, цу балха дикка йоакхо яьй юрта совета председатель волча нов. Мержоев Махьмада. Дика хьаьхийгар клуба ремонт еш, клуба заведующи волча Ганижев Хасбулата а.

Из хьаелларга ца хьежаш кагирхоша хIанзале а вIашагIьеллай художественни самодеятельность. Цу чу дIаязвеннав 34 саг кагий нах а мехкарий а.

ЧIоагIа хоза хеташ вIашагIбетталу самодеятельноста дакъа лацархой шоай занятешка. Цхьаккха заняти юкъе ца юташ дакъа лацарца белгалбаха беза мехкарий Хамхоева, Часыгова, Евлоева иштта кхыбараш.

Самодеятельносте дакъа лоацараша Іомадаьд Нохч-ГIалгIай а, эрсий а, кхыдолча къамий а халхараш. Иллеш оалараша доах тайп-тайпарча къамий иллеш. Дакъалацархошта чIоагIа новкъостал деш я пандар локхаш йола общественница, школера хьехархо — Мальсагова Асет.

Художественни самодеятельносте боккхача безамца дакъа лоацаш ба кагий нах Часыгов, Ганижев, Хашагульгов иштта кхыбараш. Клуб хьаеллача гаргарча деношка Яндарерча бахархошта концерт оттае лаьрхIад. Балхах мукъа болча хана салаIеи сакъердеи моттиг а касткастта гойташ кинош а хургда Яндарерча клубе.

Къахьегама гIулакхаш Іомаду цар

Старопромысловски районерча № 43 йолча школе (директор нов. Нехаев) дика вIашагIделлад дешархошта къахьегама гIулакхаш Іомаделга. Деррига дешар а къахьегамца бувзам болаш дIахьу укхаза.

Дукха ха йоацаш школа гонахьа железобетонни бIоагIий а дегIа пIендалгех карт е лаьрхIар школен дирекцес. Къахьегама гIулакх хьехача нов. Переходовс 6-чеи 7-чеи классашкара дешархой дика дIахьехьетабир железобетон кийчъяра процессах.

Железобетонни хIамаш еча строительно - монтажни цехе дешархоша В. Шегольскийс, А. Козурас, Г. Гузенкос, П. Алексеенкос и. кх. б. шоаш кийчйир бIоагIий деча эшаш ран каркаса шоа дIаоттайир. Цул йола опалубкаш а, хIаьта арматурни каркасаш а [illegible] совгIа бетон [illegible].

ХIанз дика хов цу дешархоша миштта кийчъю железобетонни конструкцеш.

А. ТИЩЕНКО.

Марксистско-ленински теори Іомаю

ССКП истори Іомадеча МагIалбикерча школа-интернатерча кружоке сакъердамеи дика чулоацам болаш ши лелаю занятеш. Школан вуриитта болхлочо чIоагIа уйла тIайохийташ ладувгI пропагандиста Георгий Павлович Хичайс дувцачунга, хьинаре дакъалоац программни материал ювцаш.

Кружока пропагандист нов. Хигай дика кийчлу занятешка. АргIан йола раздел ювцаш цо юкъе йоалаю гойтара пособеш, таблицаш, диаграммаш. Материал ювцаш пропагандиста каст-каста пайда эц художественни произведенеш тIарча литературни образех, хIаьта иштта юкъедоаладу марксизман-ленинизман классикий теоретически балхаш къаьстта В. И. Ленина дараш а доаладеш.

Шоай пропагандист хьокхам а эцаш цIенхоштта материал Іомаю ладувгIараша а. Заняте боагIаш царга хул ешача материала план, конспекташ. Цудухьа цар деш дола къамаьл чулоацам кIоарга болаш, коммунизм хьалъеча хIара деннарча практикаца айхха дувзаш хул.

ЧIоагIа дика чакхъяьлар кружоке народникаш бувцаш яь занятн. ЛадувгIараша хьахьекхар историен из юкъ шоашта дика ховш хилар. Иштта Н. С. Ивановс къаьгта масалаш доаладарца хьахьекхар 70-и 90-и шерашка хиннача народникашта юкъера башхало. Къаьстта доашхаш дийцар Бакунина, Лавровс, Ткачевс кулгалдеш хиннача народникий тайп-тайпарча наькъий тактически белгалонех.

Материал кIоарга йовзарца «Освобождение труда» яхача группах къамаьл дир П. П. Кребцовас. Тема ювцаш хьинаре дакъалаьцар В. Г. Кучеренкос, Н. И. Трояновс, З. И. Тарасовс иштта кхычар.

Шоаш жопаш телаш ладувгIараша белгалйора «МалагIча тIехденах юхадоал вай» яхача В. И. Ленина статья тIареи Марксеи Энгельсеи язъяча «Коммунистически партен манифеста» тIереи моттигаш.

В. И. Ленина народникашцеи «легальни марксисташцеи» лелабаь къовсам ладувгIараша бийцачул тIехьагIа пропагандиста кердача хьисапера парти хьаьча шоллагIча съездах дийцар. Ший къамаьл н. Хигайс гойтара пособеш а хьокхаш дир. Берригаш а чIоагIа уйла тIайохийташ хьажар «Сийгах ала баргба» яхача суртага. Пролетариата революционни сакхетам айбалар дувцаш пропагандиста из хьахьекхар «Нана» яхача М. Горьке романа турпалхо Павел Власов вувцарца.

Меньшевикий, бундовций, экономистий ревизионизм гучайоаккхаш н. Хигайс масала доаладир Югославен коммунистий союза кулгалхой марксизман ревизи е гIертилгах. Ший къамаьл йистедоалаш пропагандиста белгалдир, партен истори Іомадаро хIанзарча ревизионизмаца къовсам лоаттабара де дезар довза коммунисташта чIоагIа гIо делга.

Ший къамаьлаш хIанзарча тIулахкашца дувзаш, н. Хигайс ладувгIарий дешарца, Іомаеш йола материал дикагIа кхетаярца безам болийт.

А. СЛЕСАРЕВ.

„Агитатора блокнота аргIан йола номер

Араяьннай ССКП Нохч-ГIалгIай обкома «Агитатора блокнота» аргIан йола 23-гIа номер.

Блокнот хьаделлалу ССКП ЦК ноябрьски Пленум хиларах информационни хоам барца. «Агитаторий эггара хьалхара декхараш» яхача хьалхарча статья тIа дувц ССКП ЦК Пленума решенеши материалаши дIайовзийтара керттерча декхарех.

Агитатора блокнота тIа кораЙоагIаргья сакъердаме материалаш, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела заместитела А. Тепсаевс язъяь «Советски Конституцен байракхъ кIал» яха статьяи «Коммунистически къахьегама бригадаш» яха обкома комсомола секретара В. В. Голубовске статьяи.

ССКП Гудермесски райкома секретара нов. Шанина «Района сийлен доска» яхача статья тIа дувц Сийлен доска тIа бахьара боккъо яккхара духьа партен XXI-ча съезда сийна Гудермеса коллективаша лоаттаеча социалистически яхьах.

Агитационни балха опытах лаьца я «Сийлахь-йоккхача перспективех» йола Н. Георгиевеи «Агитатор десятидворке» яха Д. Качаровеи корреспонденцеш.

Блокнота тIа кепа теха я 1958 шера декабре беседаш ярна йола темаши литературеи.

Пенсионералла накъа ваьккхар

Грозненски мехкдаьттан института хьехархойи студентий коллективо накъа ваьккхар пенсионералла вода къаьна Петр Казимирович Кучинский.

20 шу хьалха институте вокхкагIа лаборантал болх бе эттар нов. Кучинский. Цига болх бешшехьа, заочно деша а ваха, Азербайджански индустриальни институт яьккхар цо. Из яьккхачул тIехьагIа цу иститутe ассистентал хилар из, хIаьта, тIаккха мехкдаьттеи гази йолча моттигий эксплуатацен кафедран вокхкагIа вола хьехархо а хилар. Пенсионералла вода къаьна хьехархо накъа воаккхаш из унахцIена хилар, дукха вахар ловш бар хьехархойи студенташи.

С. ШАМХАЛОВ.

Бахача наьха перепись ярна кийчо еш

Бахархой Ерригсоюзни перепись ярга кийчо еш ба Латвийски ССР-е. Латышски а эрсий а меттала Латвийски паччахьалкхен статистически издательствос арахец 50 тайпа гаргга тайп-тайпара бланкаш, формаш, инструкцеш, лозунгаш, плакаташ. Цар юкъара тираж пхи миллион экземпляр совгIа ю.

СУРТА ТIА: издательствон болхлой А. Мамаева, А. Утанан бахача наьха перепись ярна эша материалаш дIаяхьийта кийчъеш боахь.

Л. Пантуса сурт ТАСС-ин фотохроника.

Арамхи. С. Хакиева фотоэтюд.

З. ДАУРБЕКОВ.

„Дий хьонеи деций хьонеи“

«Дий Хьонеи» «Деций Хьонеи»
— Со дукхагI дувц наха аьнна,
«Дий Хьон» къайсар «Деций Хьонца»,
Іе ца тугаш духьал даьнна,
Сетта даьлар тишча гIовнца.

Сий деш да со наха чIоагIа
Къамаьл вIашагI аз дувз яхаш,
Со да яхаш дешай дIоагIа,
Кагийчар а дувц со багIаш.

— Хьо мичахь да наха лерхIаш?
Онда доацаш дегI хиларца,
Нийсвенначох хье дIалеташ,
Диса гIерт-кха цар хабарца.

ЦIи хазар хул дукхчар дувцар?
Дагдеххачо оалар аьнна,
Хьох деш хилча каста хувцар,
Дайз-дайзачоа бIагал даьнна.

Я а фий хьо, «дий хьон», «дий хьон?»
Пайдан дац Іа «со», «со» яхар,
Дац хьо саго хьан сен оалаш,
Хадда доал хьа укхзар вахар.

Фу дош да из, «дий хьон», «дий хьон?»
Деша юхк я-кх юкъе етташ,
«Деций Хьона!» — Оалаш хилча
Со хилац-кха ишта сетташ.
КIалдитадар вай «Дий Хьона»
Яхье даьннач «Деций Хьоно»:
Хьо дац пайдан наха, сона,
ДIадоаккхаргда хьо хьай гIовно.

Йз дов хайна «Хезарий Іа»,
Новкъостага даьлар яха:
Вай дац хьона, «Хозий Хьона!»
Ше-ше гIерташ дукхагI да́ха.

На́ха кIезгагI хьеду цудухь,
Бакъда дахаш-м да Іимерза.
Уж шиъ лувш да шоайла шидухь
Ха тIакхаьчай цар «цIадерза».

ГIерта даьннад «Кхетдири Іа»,
Ший новкъостах — «Кхийтари Хьох»,
Вай ца довла мег хьона дIа,
Хьо ца доале гIерта сох.

ХIанз а да йоах шоайла гIерташ
Уж ялхxе а шиша даьнна,
Сенна лел уж нахах хьерчаш
Ла́хка мегац.— долле! — аьнна?

Нохч-ГIалгIай АССР-а дукха бераш долча ноаношта „Материнская слава“ яха орденаши „Медаль материнства“ яха медалаши яларах дола Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума 1944 шера 18 августа араяьккхача указага хьежжа совгIаташ лулда:

«Матерински слава» яха 1-ча степена орден ийс бер а даь уж хьалкхедаьча ноаношта.

Михайлова Капиталина Павловна — Каргалински района Сары-Су яхача поселкерча цIен нанна.

«Матерински слава «яха II-ча степена орден бархI бер а даь уж хьалкхедаьча ноаношта.

Албастова Разихан — Сунженски района Серноводск яхача юртарча цIен нанна.

Гасарова Хамифа Чалдыровна — Наьсарен района ТIой-Юртарча цIен нанна.

Ибрагимова Хьава — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Исраилова Макка — Грознен Ленински района цIен нанна.

Плиева Хани Асланбековна — Наьсарен района Наьсар-Кертерча цIен нанна.

Точиева Забанет Берсановна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Угурчиева Либихан Албастовна— Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Цурхаджиева Александра — Гудермесски района Новогрозненски яхача поселкерча цIен нанна.

«Матерински слава» яха III-ча степена орден ворхI бер а даь уж хьалкхедаьча ноаношта.

Аушева БагIдат Салангиреевна— Наьсарен района СурхотIарча цIен нанна.

Галимова Миниса Ахматсофиевна — Грознен Ленински района цIен нанна.

Даурбекова Саимат — Саясановски района Ахкенчу-Борзой яхача юртарча цIен нанна.

Дроздова Ксения Алексеевна — Наурски района «Октябра 40 шу» яхача колхоза колхозница.

Магомадова Тавсара — Грознен Сталински района цIен нанна.

Мещек Розамия Михайловна — Наурски района Алпатово яхача поселкерча цIен нанна.

Муталиева Миновси Мурцалиевна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Оздоева Гошта Исаевна — Наьсарен района Наьсар-Кертерча цIен нанна.

Прокопенко Мария Михайловна— Сунженски района Нестеровски станицерчу цIен нанна.

Тимергериевна Аьсет — Саясановски района Гордали яхача юртарча цIен нанна.

Трембукова Татьяна Артемовна — Гудермес яхача городерча цIен нанна.

Уматхаджиева Курбика — Грознен Сталински района цIен нанна.

Хазбиева Лемка Хунсаговна — Наьсарен района Наьсар-Кергерча цIен нанна.

Ханахмедова Майса — Курчалоевски района «Дружба» яхача колхоза колхозница.

Эдильханова Зайнаби — Курчалоевски района «Новая жизнь» яхача колхоза колхозница.

Эсмурзаева Айшат Генардукиевна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

«Медаль материнства» яха 1-ча степена медаль ялх бер а даь уж хьалкхедаьча ноаношта.

Атигова Лейла Хамиловна — Наьсарен района Наьсар-Кертерча цIен нанна.

Ажигова Сахи Мустабиевна — Наьсарен района Назрановски совхоза болхлочоа.

Альбекова Алимат — Саясановски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Берсанова Насийхан Джавбяторовна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Баркинхоева Лемка Арскиевна— Наьсарен района Іаьли-Юртарча цIен нанна.

Гайтова Тамара Османовна — Наьсарен района ТIой-Юртарча цIен нанна.

Гудаева Назарт — Саясановски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Говорова Наталья Андреевна — Грознен Сталински района цIен нанна.

Дзаурова Іайшет Юсуповна — Наьсарен района Наьсар-Кертерча цIен нанна.

Далаева Айтула — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Джабраилова Зайбула — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Израилова Рахьмат—Гудермесски района Новогрозненски яхача поселкерча цIен нанна.

Кортоева Товсари Алиевна—Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Капиева Хажура Алихановна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Мальсагова Салимат Ибрагимовна — Наьсарен района Альти-Юртарча цIен нанна.

Начаева Паламат — Саясановски района Гардали яхача юртарча цIен нанна.

Перелыгина Екатерина Федоровна — Наурски района «Красное Знамя» яхача колхоза колхозница.

Саидова Раиса Алиевна — Грознен Сталински района цIен нанна.

Салманаева Мана — Саясановски района Калинина цIерах йолча колхоза колхозница.

Тернущак Иолона Иштвановна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Толдиева Сакинат Хосботовна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Хасанова Бекизат — Наурски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Халимова Серижа — Саясановски района 18 партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Халикова Бука — Саясановски района Гансалчу яхача юртарча цIен нанна.

Цунтольгова Муминат Татиевна— Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Шанхаева Дугурхан Черсиевна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Экажева Дебихан Батарбековна— Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

Эльмурзаева Алеймат — Саясановски района Кирова цIерах йолча колхоза колхозница.

«Медаль материнства» яха II-ча степена медаль пхи бер а даь уж хьалкхедаьча ноаношта.

Аушева Эсет Гайрбековна — Наьсарен района Экажево яхача юртарча цIен нанна.

(ДIахододар хургда).

Редактора зам. Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерачха кинотеатре Йоккха зал — «Октябра деношка». Долалу 10, 12.20, 2.40, 5, 7.20, 9.40. ЗIамига зал № 1 «Безараш вIашагIкхетар». Долалу 9, 11, 3, 5, 7, 9. ЗIамига зал № 2 — Берий сеансаш «Максимка». Долалу 9.30, 11.30. «Еза кулгахйоахкоргаш». Долалу 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30. ЗIамига зал № 3. Берий сеансаш. «Лай тIара лаьмар». Долалу 9.15, 11.15. «КIазилгаш». Долалу 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

«Даьхе» яхача кинотеатре.

Іан зал — «Къаьста тIадилла гIулакх». Долалу: 8.30, 10.20, 210, 4, 8 и 9.50. Берд экранни дахьа фильм «Капитана йоI». Долалу 12.10, 6.00.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23. ТЕЛЕФОНАШ: редактора—2-41-23, редактора зам.—2-07-01, партийни вахарен письмойи отделий — 2-25-72, корректорске — 2-30-91.

СФ03394 1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Грозный, Революцен проспект, 30/3. Заказ № 7522.